Năm thứ năm Số 1103

Mỗi số 0 $ 06

Thứ ba 23 Janvier 1934

LAIT SUCRE CONCENTRÉ NESTLÉ
SOCIÉTÉ NESTLÉ (FRANCE) PARIS
HÃY DÙNG SỮA HIỆU

Đuốc nhà nam

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOAN
72 Rue Lagrandière — Dây thép số 26-60

Chủ-nhiệm : NGUYỄN-PHAN-LONG

Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-SÂM

GIÁ BÁO

MỘT NĂM	13$00
SÁU THÁNG	7 00
BA THÁNG	3 50
MỖI THÁNG	1 20
MỖI SỐ	0 06

QUỐC-GIA, XÃ-HỘI VÀ CÁ-NHÂN

Người ta gọi quốc-gia là gì? Chính một vấn đề khó mà giải quyết toàn toàn cho được. Mấy ông có bọc Pháp-văn có lẽ đã biết một bài diễn thuyết hồi hồn của ông Renan về văn « đề « Quốc gia là gì » (*Qu'est - ce qu'une nation*).

Cái thiên nhiên, cái tình vị của quốc gia tưởng không phải đề mà bàn giải cho thấu đáo vậy.

Không nên lấy quan niệm thuần triết lý mà trả lời. Duy có sự quan sát mấy hệ trọng về lịch sử tiến hóa của loài người, sự nghiên cứu kỹ càng cách sinh hoạt, sự vận động và tiến bộ của xã hội, của các chủng tộc, chỉ có những cái đó sẵn sàng ấy ra cho mình biết được rõ ràng nghĩa quốc gia không phải là một vật trừu tượng, mà chính là một vật bác tạp theo với địa phương và thời gian.

Cũng như tất cả các vật-liệu trên thế-gian, cái sự khai của quốc-gia bao giờ cũng không được hoàn toàn. Vì tiêu cỡ, quốc-gia là một cơ-quan quần đồ của mọi gia tộc, hay là nhiều gia-tộc hợp lại, để chống chỏi với sự chinh phạt bên ngoài, với sự hiếp đáp của cường-lân, và cũng là một cơ quan của luật lệ an-sinh kiến, và bao gồm những cái thần-tế gia-đình truyền bất dịch, sau nữa để giữ gìn sự giao-hiếu trong xã-hội.

Sự chống chỏi với nước ngoài sự công-bằng đối với bên trong đó là hai cái tôn thờ cốt yếu tuyệt đích và bất dịch của quốc-gia.

Xã-hội mới lần lần mở mang mới trở nên phiền-phức, và càng ngày càng mở mang ra, bỏ hẳn thái-độ rừng rú, bước qua dã-man, mà tiến lên bán khai rồi mới gặp lúc văn-minh.

Tuy tính chất, tuy sức lực, không giống nhau làm dụng quyền lợi, cũng không làm trở ngại sự hành động, quốc-gia của một cái thiên chức khác là mong sự sanh hoạt cho dân sanh, làm cho sanh sôi tài sản, lo liệu hoà vì tương tình thân và trí tuệ sao đáo, mà người đời bây giờ gọi là sự tiến bộ.

Tôi muốn nói đây là sự giúp ích, sự tương trợ, sự phù giúp, chớ không nói sự hướng đạo, sự thâu đọc, sự tiêu hoá (absorption). Cái nhiệm vụ cốt yếu của quốc-gia, là phải bình vực xã-hội, chống lại cường ngoại, hay là giữ sự hoà bình cho công dân, còn vì vấn đề làm cho đẹp đẽ những chế độ của xã hội thì là việc phụ thuộc. Nhưng tuy là phụ thuộc, mà vẫn có quan hệ to tác, trông tới nơi lẫn cả chánh-phủ nào biết làm trọn phận sự vậy.

Quốc-gia có chính thể như mình được thấy rõ ở khắp xứ, ấy là một cái cơ thể gồm cả hai tính cách cốt yếu, bao giờ cũng có quyền sở hữu và chỉ có một mình nó có quyền ấy mà thôi, với quyền bất buộc cả đã sinh trong địa phương phải theo pháp luật phục chánh trị, cùng là có quyền bất buộc nhơn dân trong địa phương phải đóng góp một khoản tiền bao nhiêu tự ý quốc gia định liệu, chính là thuế đó.

Vậy thì cái cơ thể của quốc gia thiên về mặt bất buộc (coercitif) sự bất buộc có hai trong thái luật là và thuế vụ. Hai quyền đó tiếp lại làm nên một quốc gia.

Dù rằng tương hai gọi là đã phương thì cái cơ tuế nào đã chiếm lãnh hai quyền ấy bao giờ cũng gọi là quốc gia được hết.

Ngay những viên chức thành phố nhỏ cuộc tuyển cử hay là do sự truyền nối xa xuôi (transmission héréditaire) mà được làm đủ hai quyền pháp chính và thuế-vụ đã nói ở trên thì cũng gọi rằng được thế rồi trung cường.

Ở khắp các xứ văn-minh, quốc gia gồm có ba trang thái : một là quyền trung ương, hai là quyền địa hạt, ba là quyền thành phố. Bởi vậy ai nghiên « cứu những quyền-vụ và thiết-chế của quốc gia thì phải nghiên cứu luôn nào tính hạt, nào thành-phố và luôn cả và chánh phủ trung ương mới đó.

Vậy nào là cái phạm vi chánh đáng và lợi ích trong sự hành vi của bọn cầm quyền tức là bọn bầu nào người ta phải làm theo công việc làm của họ?

Có lẽ là cái mình sẽ nghiên cứu để thấy cho rõ ràng đây.

Nếu không thể trả lời với câu hỏi đó bằng cách để đàng và đầy đủ thì mình mượn sự suy xét và sự mở mang về lịch-sử, và cái hoàng-cảnh hiện thời của các xứ trong xã hội trở gần có thể bàn định quốc-gia đối với ta trong thái kia phải thế nào và đến đâu là cùng.

Đứng về phương diện thuyết-lý thì khó mà định cho hẳn hỏi cái phạm-vi vì hoàng-cảnh của quốc-gia xã-hội và cá-nhân vì là mấy cái trừ giới đó thường bay chen lẫn nhau và công đồng đồ vô.

Lê-v.-Kinh

(*Coi qua trương 6*)

Tấm gương can-đảm của người Việt-Nam

Một tên cai lính tập liều cho rắn cắn để cứu quan trên của mình

Vừa rồi, ở huyện An-Khê (Đông-quảng) họa Mọi nổi lên phá khuấy. Bởi vậy nên đêm tối tại lính tập các đồn phải đề tuần-tiễu nghiêm ngặt mới được.

Đêm rồi, tên cai Nguyễn-Kỳ vào lối một giờ đề vô trong đồn thăm đăng xếp của mình là viên phó tranh-tra Re oul đây để đi tuần. Lúc ấy cai Kỳ có cầm đèn rọi trong tay.

Khi tới chỗ ông xếp ngủ Kỳ thấy một con rắn bò vẫn trí và nó sắp mổ cho mặt ông xếp của mình. Kỳ không nói gì cả nhanh gấp rọi ma đập con rắn, chẳng may rắn ấy quay đầu lại cắn cái cổ tay của Kỳ.

Nhờ vậy mà viên thanh tra Raoul khỏi bị rắn cắn.

Sau người ta mở hay đem Kỳ ra tìm thuốc trở rồi rắn.

Tuổi là nhờ Kỳ gan đa mới cứu được xếp Re oul vậy. Bằng khen cho tánh can đảm trung thành của Kỳ.

Một người đeo mề-đay giả bị bắt

Hôm thứ năm tuần rồi, có một người độ chừng 41 tuổi đeo mề-đay giả đi xuống Nhà-trà để quyên tiền cứu chúa. Người ấy nghe đâu như ở tại Bến cảng (Saigon).

Lúc ở chợ Phú-xuân thấy bộ tịch anh ta khá nghi hiều mới vào nhà việc hỏi ấy thì thì anh ta tiết ra anh nầy không phải là người có công trận với nhà nước mà nhờ đeo mề-đay bán thường mề-đay, lấy hồi thét anh ta thở thật, tỉnh liền đem giải xuống quận Nhà bè cho quan chủ-quận xét xử.

Chuyện thị-phi

Hội Bảo hộ Súc-vật

Dưới mắt mình, tôi đã có đặt nói rằng ở các nước Âu Mỹ văn-minh, nhơn-quyền người ta mở mang bao đặc đầy đủ rồi, người ta đã mở mang bao học tới cái quyền của giống thú. Sự học cũng vậy: người ta học thì đầu kỹ-sư bác-sĩ đều đã rồi, muốn cho giống thú cũng được hưởng lấy sự trí thức, sự vinh hiển, cho nên ở mấy nước như Huê-kỳ và Hồng-mao, người ta đã mở ra trường học loài ấy. Nó cũng học, cũng có chương đàn, cũng lãnh văn-bằng như ai. Còn cho nên người có tôn bao đã đăng tin và in hình một vị « *Quân quân tiên-sanh* » trí đầu tiên-sĩ.

Tôi quên, không biết cái tin kia có nói rằng tiến-sanh nầy thi đậu rồi có xin bổ vào ít đi viếm ve gì chăng?

Vậy cho biết rằng ở trên nước đất văn-minh, đầu loài thảo-mộc cầm thú chúng được sung sướng bảo hồn, là vì loài người ít trong tự lo cho họ đư đặt muốn phần, cho nên hy chúng trong cũng lo cho cả loài vật nữa.

Thấy nhão thế của con trâu, con bò, con mèo, con chó v... ở xứ mình, mà tôi bất rầu bất thương cho chúng, mà khi tôi ít rầu tự thương là sự đã đành. Ai cũng bao chúng là con vật, rất muốn hành hạ muốn đánh đập chúng cách nào tự ý, chẳng mấy ai biết thương xót bình vực gì chúng hết thảy. Ra đường thấy một kẻ mạnh lớn đang đánh một người ốc nhỏ, mấy ra có người còn động lòng mà ra tay bình vực hay cản ngăn; chớ thấy một con mèo hay một con chó bị đánh tha nhau, thì người ta đứng ngồi cười chơi, không ai thêm can ngăn bình vực đùm chúng.

Cái thân con thú của mình thường bị người ngược đãi và vô tình vậy đó.

Mình của là sự tự chuyên, sự cường quan-lý, nhưng mà người tây ở đây họ thấy vậy thì họ cho là sự quan-lý, họ động mối thương thêm. Bởi vậy trên báo *Impartial* mấy bữa nay, thấy nói hàn luận về sự lập ra ở Saigon một hội *Bảo-hộ Thú-vật* (Société de Protection des Animaux) như bên Pháp, bên Mỹ và tất cả các xã-hội văn-minh có đã lâu rồi.

Thật là cái mỹ-ý, tôi rất tán thành.

Người xướng lập có ý thương xót riêng cho thân phận những con chó bị nhiều trong phố đa (*fourrière*). Giống những mấy chú chó đó, đã vô trong đó thì không người ta đang ngồi hàng giờ ở đây bé, mấy cầu xông vào bắt đại, bỏ là chó chạy ngoài đường mà rất khi nhốt vào phủ đó rồi, mấy tên thì bắn cũng bị bắc đái bắt cuối nói. Người ta bỏ nó nhịn đói, do đó, nên nhu người chủ không hay mà đem tiền lời chuộc cho mau, thì con chó sẽ bị mình gây mất vô, mắc bình chết đói mau lắm. Cái « chó-đó-đa » pen-de như thế tội nghiệp cho loài chó biết bao, cho nên người ta phải mau mau hiệp lại mà lập lên hội Bảo-hộ Thú-vật để lo bình vực cho nó mới được.

Cái sự mấy anh « canyée-nên » bắt chó ở châu-thành nầy mà bay và các bắt cần thì tôi nói nhận là sự cần thiết, vì chính mất tôi có nghe thấy đó lắm; nhưng còn cái « chế-độ nội-trị » ở trong phủ đó ra sao thì tôi chưa được quan sát mà biết. Dầu sao mặc lòng, hội Bảo-hộ Thú-vật cũng nên lập ra, cốt để bình vực cho nhiều loài khác nữa, chớ đâu phải cái riêng một vài giống nào mà thôi.

Tôi xin xô hội đó và sẽ xin hội cần lo bình vực cho loài người loài gà nữa mới được.

Thiết vậy, thấy mới tuần người ta bắt ngựa chạy đua đến nhào mồ hôi, bóc nước miếng, vâng mông cầng, để làm cuộc vui chơi, cho người ta sướng mắt và đánh cá ăn thua với nhau, cách chơi đó tôi tưởng cũng tội nghiệp cho con ngựa nữa muốn Bảo-hộ Thú-vật, thì ta nên bình vực cho con ngựa cách nào. Thế bởi sự làm cho con thú mất nhọc để mình vui cười, vậy có là phải đạo nhân tế không? Nếu cách chơi khác, như là gà đá cho tới gầy cổ, bắt cá chọi cho đến trắc vi, cái thân của mấy giống thú ấy không là nhọc không nên bình vực, phải vậy chăng?

NAM-CHÚC

Một người đàn bà tự chặt đầu mình

Lịch-sử ta xưa, cuối đời nhà Trần, có ở-ng Đoàn-Thượng đánh với quân Minh thua trận bị vướng Minh chặt đầu, thế mà đang Đoàn-Thượng còn ôm lấy đầu-áp mình, phóng ngựa chạy mấy cây dặm đường rồi mới lăn xuống.

Người đàn bà trong hình đây, có lẽ cũng như ông Đoàn-Thượng ta xưa chặt đầu mình lay chém dao tay ôm đầu, coi ghê quá vậy?

Mới coi ai cũng gọi mình sững sốt, nhưng ở biết đâu rằng mình đó ở Luân-đôn, có một nhà chụp hình mỹ thuật ở Luân-đôn, có một người đàn ông muốn chụp hình người đàn bà không đầu và ôm đầu mình ở tay trái.

Chàng rể xách búa chém mẹ vợ

Tânan. — Hôm 20 Janvier, lối 5 giờ, ở làng Hương-thọ-phú có xảy ra vụ án mạng thương ám như vậy.

Tên Tô-văn-Chi lấy vợ ở làng đó tên là Nguyễn-thị-Trâm; ở chung ăn ở với nhau đã có 3 đứa con. Cách vì cảnh bần bách, ăn nay Tô-văn-Chi đề vợ con ở chỗ mình lên Saigon làm việc trong sở đa-sao, tính thông vợ lên bàm chồng.

Vì sự tính thông đi thăm chồng đó, Thị-Trâm thay lòng đổi dạ, tư tình với một người làm xét giấy xe lửa. Sau bà nhà của con cái đi ở với người tình, tuy là Chi biết nhưng cũng không nói gì. Rồi đến có lần Chi gặp gỡ gian-phu dâm phụ ở trước rạp hát Thành-Xương, mà cũng ngó lơ nữa, vì nỗi tánh ăn ta hiền lành lắm, chỉ lo làm nỉ con vợ trở về với mình mà thôi.

Gần đây thị Trâm về nhà với mẹ bữa 20 janvier Chi ở Saigon về thăm bà thì mẹ vợ và Thị-Nhung đang ngồi đuổi ra, nên Tô-văn-Chi phát đoá xách búa chém 3 bửa vào vai cổ và lưng của thị Nhung. Đoàn Chi muốn chém cả vợ nữa, nhưng Tô-Trâm vào lấy cái anh ta thì búa ra mà cười.

Hôm thôi, Chi bị làng bắt để giải ên tòa.

NHỚ XEM

Phụ-trương -:- -:- Văn-chương

Ai sẽ thế ngôi của quan cố toàn-quyền Pasquier?

CÓ 6 ÔNG HẬU-BỔ

Quan toàn quyền Pasquier bữa nay đã ra người hồi bà cố Đông trước cái nạn thế thảm đau đớn đến ai là người biết đồng ý kiến với nghĩ trong sự cai trị cũng phải gạt lệ thương tâm.

Tuy bây giờ cái không khí bà ngồi thương cảm vẫn còn ám ý trong lòng người, nhưng khó-khăn thể buộc người đương đầu ở đây họ thấy vậy thì họ cho là sự quan-hệ, họ động mối thương thêm. Bởi vậy trên báo *Impartial* mấy bữa nay, thấy nói hàn luận về sự lập ra ở Saigon một hội *Bảo-hộ Thú-vật* (Société de Protection des Animaux) như bên Pháp, bên Mỹ và tất cả các xã-hội văn-minh có đã lâu rồi.

Thật là cái mỹ-ý, tôi rất tán thành.

Người xướng lập có ý thương xót riêng cho thân phận những con chó bị nhiều trong phủ đa (*fourrière*). Giống những mấy chú chó đó, đã vô trong đó thì không người ta đang ngồi hàng giờ ở đây bé, mấy cầu xông vào bắt đại, bỏ là chó chạy ngoài đường mà rất khi nhốt vào phủ đó rồi, mấy tên thì bắn cũng bị bắc đái bắt cuối nói. Người ta bỏ nó nhịn đói, do đó, nên như người chủ không hay mà đem tiền lời chuộc cho mau, thì con chó sẽ bị mình gây mất vô, mắc bình chết đói mau lắm. Cái « chó-đó-đa » pen-de như thế tội nghiệp cho loài chó biết bao, cho nên người ta phải mau mau hiệp lại mà lập lên hội Bảo-hộ Thú-vật để lo bình vực cho nó mới được.

Cái sự mấy anh « canyée-nên » bắt chó ở châu-thành nầy mà bay và các bắt cần thì tôi nói nhận là sự cần thiết, vì chính mất tôi có nghe thấy đó lắm; nhưng còn cái « chế-độ nội-trị » ở trong phủ đó ra sao thì tôi chưa được quan sát mà biết. Dầu sao mặc lòng, hội Bảo-hộ Thú-vật cũng nên lập ra, cốt để bình vực cho nhiều loài khác nữa, chớ đâu phải cái riêng một vài giống nào mà thôi.

Tôi xin xô hội đó và sẽ xin hội cần lo bình vực cho loài người loài gà nữa mới được.

Thiết vậy, thấy mới tuần người ta bắt ngựa chạy đua đến nhào mồ hôi, bóc nước miếng, vâng mông cầng, để làm cuộc vui chơi, cho người ta sướng mắt và đánh cá ăn thua với nhau, cách chơi đó tôi tưởng cũng tội nghiệp cho con ngựa nữa muốn Bảo-hộ Thú-vật, thì ta nên bình vực cho con ngựa cách nào. Thế bởi sự làm cho con thú mất nhọc để mình vui cười, vậy có là phải đạo nhân tế không? Nếu cách chơi khác, như là gà đá cho tới gầy cổ, bắt cá chọi cho đến trắc vi, cái thân của mấy giống thú ấy không là nhọc không nên bình vực, phải vậy chăng?

NAM-CHÚC

Quan toàn quyền Pasquier bữa nay đã ra người hồi bà cố Đông trước cái nạn thế thảm đau đớn đến ai là người biết đồng ý kiến với nghĩ trong sự cai trị cũng phải gạt lệ thương tâm.

Tuy bây giờ cái không khí bà ngồi thương cảm vẫn còn ám ý trong lòng người, nhưng khó-khăn thể buộc người đương đầu ở đây họ thấy vậy thì họ cho là sự quan-hệ, họ động mối thương thêm. Bởi vậy trên báo *Impartial* mấy bữa nay, thấy nói hàn luận về sự lập ra ở Saigon một hội *Bảo-hộ Thú-vật* (Société de Protection des Animaux) như bên Pháp, bên Mỹ và tất cả các xã-hội văn-minh có đã lâu rồi.

Thật là cái mỹ-ý, tôi rất tán thành.

Người xướng lập có ý thương xót riêng cho thân phận những con chó bị nhiều trong phủ đa (*fourrière*). Giống những mấy chú chó đó, đã vô trong đó thì không người ta đang ngồi hàng giờ ở đây bé, mấy cầu xông vào bắt đại, bỏ là chó chạy ngoài đường mà rất khi nhốt vào phủ đó rồi, mấy tên thì bắn cũng bị bắc đái bắt cuối nói. Người ta bỏ nó nhịn đói, do đó, nên như người chủ không hay mà đem tiền lời chuộc cho mau, thì con chó sẽ bị mình gây mất vô, mắc bình chết đói mau lắm. Cái « chó-đó-đa » pen-de như thế tội nghiệp cho loài chó biết bao, cho nên người ta phải mau mau hiệp lại mà lập lên hội Bảo-hộ Thú-vật để lo bình vực cho nó mới được.

Cái sự mấy anh « canyée-nên » bắt chó ở châu-thành nầy mà bay và các bắt cần thì tôi nói nhận là sự cần thiết, vì chính mất tôi có nghe thấy đó lắm; nhưng còn cái « chế-độ nội-trị » ở trong phủ đó ra sao thì tôi chưa được quan sát mà biết. Dầu sao mặc lòng, hội Bảo-hộ Thú-vật cũng nên lập ra, cốt để bình vực cho nhiều loài khác nữa, chớ đâu phải cái riêng một vài giống nào mà thôi.

Tôi xin xô hội đó và sẽ xin hội cần lo bình vực cho loài người loài gà nữa mới được.

Thiết vậy, thấy mới tuần người ta bắt ngựa chạy đua đến nhào mồ hôi, bóc nước miếng, vâng mông cầng, để làm cuộc vui chơi, cho người ta sướng mắt và đánh cá ăn thua với nhau, cách chơi đó tôi tưởng cũng tội nghiệp cho con ngựa nữa muốn Bảo-hộ Thú-vật, thì ta nên bình vực cho con ngựa cách nào. Thế bởi sự làm cho con thú mất nhọc để mình vui cười, vậy có là phải đạo nhân tế không? Nếu cách chơi khác, như là gà đá cho tới gầy cổ, bắt cá chọi cho đến trắc vi, cái thân của mấy giống thú ấy không là nhọc không nên bình vực, phải vậy chăng?

NAM-CHÚC

Bởi vậy họ đoán là ông Laroumeau. Nhưng hiện giờ ông đang làm Thượng-thơ bộ Thuộc-địa thì có lý nào ông tự bỏ cũ lấy ông vào một chức như vậy.

Vậy thì ông Piétri qua thượng thơ Thuộc-địa chăng?

Không thể được. Vì ông Piétri có ác nhập rất mật thiết với Đông-pháp Ngân hàng. Đó là một lẽ trở ngại cho ông.

Người ta thì lấy nói vậy thì chắc ông A. Varenne trở qua Đông-dương phen nầy.

Ông Varenne đã có một lần làm Toàn quyền Đông-dương, nhưng hồi đó bị dư-luận người Pháp ở đây không có hoan nghênh vậy biết lẽ nầy họ có hoan-nghênh, hay là lại nghênh như trước. Tuy vậy, ông Varenne đã từng tỏ ra người có chánh sách rõ ràng, nếu ngày nay tất cả dư-luận người tây nam ở đây, đồng lòng hoan-nghênh ông, thì chắc ông sẽ làm được nhiều việc bay để giải nguy cho xứ nầy. Vì lẽ nguyên rồi ông Varenne đã từng ngỏ ý bên Thượng-quốc phái ông qua Đông-dương mà cho ông có quyền rộng-rãi tự quyết, thì ông mới lãnh.

Nếu ông đương ngang mặt ông A. Varenne lại còn một nhà chánh trị cũng được phần đông người Pháp trong vọng và có thể nắm chức Toàn-quyền, ấy là Francois de Tessan.

Ông là một người viết báo có tài, từ là một nhà chánh trị có thế lực. Hiện nay ông sung chức Thứ trưởng Bộ ngoại giao và phó đảng trưởng của đảng xã hội cấp tiến.

Ông Francois de Tessan không phải người lạ với xứ Đông-dương. Có lần ông đi theo ông Maurice Long sang đây 5 có một năm.

Nếu ông được qua làm toàn quyền thì chắc ông nội tình Đông-dương ông đã thông thạo mà thôi, cho chỉ những chuyện ngoại giao ở Đông-dương mấy ông cũng đã hiểu thuộc nữa. Như thế cũng là sự có lợi lắm vậy.

(*Coi qua trương 6*)

TỪ NGÀY HUÊ-KỲ BÃI CÁI LUẬT CẤM-RƯỢU THÌ DÂN LẠI ÍT SAY HƠN

Ở ngoài đương không còn người say sưa nữa

Cách một năm nay, ở Huê-kỳ chánh phủ họ đã bãi cái luật cấm rượu rồi, dân được tự do mà cầm ống.

Lẽ thường thì trong lúc nhà nước cấm rượu thì dân chúng ít say sưa, còn trong lúc nhà nước cho uống rượu thì dân chúng ắt phải say sưa lu-bù, thế mà Huê kỳ lại khác hẳn, không phải như vậy mới lạ, từ ngày nhà nước bãi luật cấm rượu đến chúng trong nước lại thấy ít say sưa hơn lúc rượu bị cấm mới là chuyện kỳ chớ, bởi chi người ta nói xứ Huê-kỳ chuyện gì cũng là lũng cũng kỳ-khôi, cũng ngược đời. Tôi muốn thuật chuyện ấy ra đây cho độc giả nhàn lãm. Từ ngày luật cấm rượu bãi rồi, ở trên lề đường ít thấy có người say rượu đi ngả qua ngả lại nữa mà chỉ thấy những xe cam-nông chở ông ngồi ngất những là thù gì kêu quay mới hàng đi ngang qua mấy con đường Nhiêu đo. Mỗi lần chở rượu đem cho mấy hà nàng và mấy tiệm bán rượu như vậy thì cách hai ngày trước lãnh nhà nước đã hiệp sanh lại kiểm soát đàng hoàng rồi, mới được chở sang lung trên các con đường như thế ấy.

Các nhà hàng và tiệm bán rượu của nhà nước cho phép đều phải bị nhà cầm quyền kiểm soát bắc hỏi hay là đề mắt đến luôn luôn. Trước hết người dùng rượu không được đang mà dùng chánh-phủ cấm như vậy là để cho mấy nhà hàng, quán rượu không bán cho người ta uống rượu nấu (*alcool*) vì có độ nọ ở Huê-kỳ có những quán rượu gọi là *saloon* khách đến đưng uống mấy ly rồi đi ngay thì đều uống rượu nấu cả, cho nên khi uống mấy ly rồi bước ra, thì người nào người nấy đều ngã ngả, đã bị say rồi ra đi xán xẻ trên lề đường. Vì sau mấy cái *saloon* ấy bị nhà chuyên-trách bắt đẹp đi và mấy người chủ đều bị bắt hết. Nhờ đó mà tuy luật cấm-rượu đã bãi rồi, mà người say sưa vẫn ít là vì bọ không uống rượu nấu (*alcool*) nữa.

Bọn Gangsters bị thất-bại to

Vì bãi-cấm rượu thì nhà nước chỉ phát cho những nhà hàng hay những tiệm nào lập ra đã được mấy năm trở lên, còn những tiệm mới vừa lập đâu hôm qua hôm kia thì không được phép bán rượu.

Lại nữa những nhà hàng hay tiệm bán rượu phải ở cách xa nhau 1500 bộ (*pieds*). Chánh-phủ làm như vậy để cho mấy nhà hàng hay tiệm bán rượu đứng có cạnh tranh mới hàng nào mà sanh ra nhiều chuyện lôi thôi.

Vì tiền thuế nhập cảng rượu thì chánh-phủ Ký quyết định phải đánh giá là bao nhiêu, nên chỉ số thương-cảnh cũng có phần vào không biết đánh thế nào. Nếu đánh thuế nhập cảng rượu quá thì rượu ở California làm ra sẽ bị rượu ngoại-quốc cạnh-tranh một cách nguy hiểm.

Vậy thì có hại là vì rượu ở *California* là rượu của người Huê-kỳ. Còn nếu đánh thuế nặng thì bọn ăn cướp gọi là *gangsters* kia lại dùng những con đường riêng của chúng nó mà nhập-cảng rượu lậu của chúng giá rẻ hơn.

Theo như thuế nhập cảng mà số thương chánh định thì vẻ rượu mạnh từ một ga-lông là 5 đồng đô la, vẻ rượu chát thì 1 đồng 25, vẻ rượu sâm banh thì 6 đồng.

Vẻ rượu la-ve, theo luật phải có được ba chín, 2 phần trăm ánh-cồn mà thôi, cứ một thùng ba rỉ đánh thuế từ 5 đến 6 đồng đô la.

Chánh phủ buộc vậy làm cho bọn Gangsters bị một « cú » thật nặng, chúng bết phương kiếm ăn được nữa. Thứ rượu la-ve của bọn ấy nếu ra cũng khá lắm mà bây giờ bị cấm, làm cho chúng mất một món lợi lớn.

Hiện nay ở nhà hàng cứ một ly la ve nhỏ (*bock*) giá có 5 xu hay 7 xu còn ly lớn gọi là *demie* giá 10 xu, thế mà rất ít người uống, cốn trước kia giá một ly la-ve nhỏ đến năm đồng đô-la mà người ta uống nhiều lắm, thiệt là chuyện quái lạ hết sức. Hình như bây giờ dân Huê-kỳ thích uống nước đá và cà-phê hơn là uống rượu la-ve.

Vì giá đã ăn nặng 5 Huê-kỳ bây giờ đổi với năm 1932 có bạ xuống đến 40 phần trăm, tính ra giá tiền ăn uống mỗi ngày ở Nhiêu-đô bây giờ có phần rẻ hơn ở Paris. Xa tắc-xi cũng bạ giá được phần nữa hơn năm 1932.

Tóm lại mọi thứ ăn xài hình như đều được vừa ý mỗi người từ ngày bãi luật cấm rượu trở đi.

Theo như lời của một quan viên ở Huê-kỳ thì cái luật cấm-rượu trước kia không có ảnh hưởng tốt đẹp gì cho xứ Huê-kỳ hết, mà trái lại còn làm hại nhiều nữa.

Nó đã làm cho chánh-phủ mất một số tiền thuế rất lớn và chính số lại là cái nguyên « nhơn sanh ra các trọng tội của người Huê-kỳ vì rượu chưng bị cấm, người ta lại chăng hàm uống, đã hàm uống tất nhiên phải say sưa mà sanh ra sự chém giết nhau và sự làm càn vậy. Coi như trong khoảng từ năm 1921 đến năm 1930 số tội người Huê kỳ xét vì rượu lậu lên đến 36 ngàn triệu đồng đô-la, mà số tiền lớn lao ấy chẳng ấy coi để làm giàu cho cái liên đoàn của bọn ăn cướp kêu là Gangsters đó thôi. Coi vậy đủ biết việc bãi luật cấm rượu là việc rất hay cho xứ Huê-kỳ nhiều lắm.

(*Còn nữa*) H. T.

LẦM! Số báo ra thứ sáu rồi, bài nói về thời cuộc Trung-Hoa, hình của Diêm-tích-Sơn nhà đã lộn ra Lý-tế-Thâm, chấc độc-giả cái chánh cho rồi.

Một vài giống vật...

Ta nên biết các giống cầm thú ở đời thượng cổ cũng chịu luật thiên nhiên đào hải và biến hóa đi nhiều lắm. Nếu giống người đời nay không cùng hình dạng như người đời cổ thì giống cầm thú cũng vậy, bởi đó có nhiều con thú đời cổ đã diệt chủng mất từ hồi nào không còn lại bây giờ cho ta thấy nữa.

... từ đời thượng-cổ

Tuy vậy trong chỗ thâm sơn cùng-cốc ở châu-Phi, người ta còn thấy ít nhiều con thú từ đời thượng-cổ nay còn sống sót lại. Huê-kỳ có bắt được mấy giống thú đời cổ đem về trong xứ họ nuôi. Ấy là mấy con thú ở hai tấm hình trên đây. Độc-giả coi hình thì cũng nó có phải ly lùng ghê gớm không?

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

CỰC KHUYA KHÔ ĐÊM

Đi tiểu ban đêm, là một sự bất tiện rất lớn, và một chứng bịnh thường có của những người già cả, bởi người già khí huyết suy kém tỳ hư thận suy, nên hay đi tiểu ban đêm nếu uống (Huyết Trung-Bửu) của sẽ được phòng thì bịnh dứt tuyệt, ăn ngon ngủ yên, da thịt tươi tắt.

NGUYÊN GIÁ MỖI VE { lớn 2 $ 00 / nhỏ 1 $ 20

Đem cắt tấm quảng cáo nầy đem theo lại mua thì được 20 phần thưởng (tức là 1$ 60 bán 0$80 mà thôi) Còn các thứ rượu bổ cũng bán hạ giá.

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG
27 Bd Tổng-đốc-phương CHOLON
TÉLÉPHONE n° 19

XÀ BONG THUỐC

của nhà thuốc Đại-Quang mới chế và chuyên trị các chứng bịnh ghẻ ngoài da và lở lói mục ngứa ngám, cùng các chứng bịnh lát, nếu dùng xà bong thuốc nầy tắm gội hằng ngày, công hiệu phi thường.

Dainan Koosi

NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG
KHO THỨ BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ
ở đường Chợ mới Saigon số 46, đường Vienot (GIÂY THÉP NÓI SỐ 448

Bản hãng xin cáo bạch cho quí ông ở Lục-Châu được rõ: mỗi tháng nhơn kể tàu lên có cá ở qua trên, 1 lần thông tra [illegible] thứ hương hàng thiệt ngon và rượu [illegible]

Bản hãng xin cáo bạch cho quí ông ở Lục-Châu được rõ: mỗi tháng nhơn kể tàu lên có cá ở qua trên, 1 lần thông tra [illegible] thứ hương hàng thiệt ngon và rượu [illegible]

Trong 21 tỉnh Bổn-hàng đều có đặt Đại Lý.
Tổng-Lý ở đường Chaigneau số 20
Chủ-nhơn : M. MATUSITA
Kể ngày 1er Décembre 1933. Bản hàng sẽ nghỉ buổi chiều chúa nhựt

Ai muốn tiền mất mua tật không còn ?

Tiền mất mua tật mang, phương ngôn nói. Người bịnh không gặp thầy gặp thuốc. Ai muốn mất tiền mua mạng cả đi bịnh, thì mua lại MAI-VIÊN-ĐƯỜNG, số 116, đường d'Espagne của nhà danh y, thuốc tốt giá rẻ kinh nghiệm đã nhiều. Có các thứ thuốc gia truyền như sau nầy: Kinh nguyệt không điều, huyết bạch, tử cung, phù nũng. Ho lao ho máu. Bịnh huê liễu trauy nhọc, nhẻ đau lao, đau ban. — Ngày chúa nhựt bốn tiệm có chấm mạch cho những anh em nghèo.

MAI VIÊN-ĐƯỜNG
116, rue d'Espagne, Saigon.

Đau dạ dầy

(BAO TỬ)

Phong tình hoa liễu

Đau bao tử, no hơi ăn chậm tiêu nó đau cuốt là bởi khí tích không đem xuống được, chỉ uống vài gói thuốc đau bao tử nhơn « CON PHỤNG » là nhẹ ngay lập tức rồi khỏi hẳn không thuốc nào hay hằng.

Bịnh phong tình hoa liễu rất khó chữa ai mới mắc nên uống ngay thuốc số 19 nhơn « CON PHỤNG » chỉ trong 24 tiếng đồng hồ là nhẹ ngay rồi dứt đều khỏi rồi mọc mỗi ve giá 0$60. Nếu đã thành kinh niên thì hồi thuốc « CON PHỤNG » số 20 cũng 0$60 một ve, sẽ được khỏi rứt nọc. Mấy thứ thuốc nầy đã có chứng chỉ của số thí nghiệm Hanoi cho nên uống lành liền. Có bán nhà Mme Nguyễn-thị-Kính 30, rue Amiral Garros Saigon, 150 Rue Sabatier Dakao. Mua được Vô [illegible] — Đại-lý ở Dainan à Soctrang.

Rất tranh tu hiu thiên ý mầu
Thơi khả vị tha viên lý nhơn

Lương phương diệu thủ

Nguyễn ôi là Phạm-văn-Cảo cựu xã trưởng ở hạt Mytho làng Bình-Tạo, vợ tôi là Huỳnh-thị Bông có đẻ một đứa con trai, tên là Phạm văn Thanh, rồi thay tuổi sơn ma mà thọ bịnh ban đến bảy.

Chạy thuốc Đông, Tây, Nam, Bắc tốn hao tốn hàng mà tiền bạc ất còn, nay bu nay hết, nay [illegible] mà lành, các vị danh sư [illegible] đều trai tim và đau phổi [illegible] trường [illegible] tánh mạng nó khó nguồn may thay nhờ người bạn tôi mách mình nói có hãy [illegible] văn Thật thiệt danh là Nhơn Đế ở tại đường Boulevard Kitchener số nhà 165. Nói không chắc gì nó mạnh đăng nên tôi không ở đã cho dùng bao tôi đi.

Đến nơi ông ấy coi mạch nói rằng bạn chẳng vì bạn ăn nằm ra đau trái tim và đau phổi ông nói không sao, để ông chế thuốc [illegible] ông ba thang thì lại bình thì tôi rất mừng, nay [illegible] dận mạnh rồi không bao lâu chi mà đến ơn xứng đáng nên tôi cây ông chế bưu để trên mà báo ít hàng mà cảm ơn [illegible] sau là mạch cho đăng bao đã rồ, như ai có bịnh đau bao [illegible] ra đau phổi và đau trái tim [illegible] mau đến nhà ông Tiếu bán [illegible] ra chứng chi thì đến cho rõ [illegible] lành.

Lời thật nói ngay, tôi không [illegible] người đưa bợ, có sao [illegible] nói vậy xin đăng, bảo lưu [illegible]

Đã ký B. cung [illegible]
Mytho làng Bình-Tạo

[illegible]ng ung lương-y

[illegible] Quan ở đường Marchaise N° 7 Cholon, có thi trị các bịnh nhơn là :

Ho lao, răng-hàm-hầu, tiểu huyết và ban chưng đều thần hiệu. — Vì [illegible] nầy học nghề thuốc rất thông tả coi mạch rất giỏi.

Tôi có chỉ cho người đến uống điều hiệu bình và tôi có nhơn ngài điều trị cho tôi cũng hết các bịnh sang y. nên để vài lời cảm tạ.

TRẦN GIẢC-HỆ
T. B Rác-quan đài dai Sư

ANGLAIS COMPTABILITÉ STÉNOGRAPHIE

Professeur chuyên môn, đương dạy nhiều trường tại Saigon.
Cách dạy mau hiểu
Tiến học thật rẻ
Lãnh dạy riêng tại nhà
số 138 bis 1 ruelle La [illegible]
SAIGON

MỸ-LỢI

46, đường Vannier
SAIGON

Có bán quần áo trẻ con gái. Đồ [illegible] bằng nỉ và laine. Nón [illegible] nón nỉ. Giầy, dép, vớ. Đồ chơi.

Laine thêu máy EVA laines thêu tay đồ mầu. Đồ phụ tùng thêu tay và máy.

Đồ đẹp và lạ lắm. Mên [illegible] rẻ [illegible]. Mời lại xem thêu [illegible] laine [illegible]

Dainan Koosi

NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG
KHO THỨ BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ
ở đường Chợ mới Saigon số 46, đường Vienot (GIÂY THÉP NÓI SỐ 448

Bản hãng xin cáo bạch cho quí ông ở Lục-Châu được rõ: mỗi tháng nhơn kể tàu lên có cá ở qua trên, 1 lần thông tra [illegible] thứ hương hàng thiệt ngon và rượu [illegible]

Trong 21 tỉnh Bổn-hàng đều có đặt Đại Lý.
Tổng-Lý ở đường Chaigneau số 20
Chủ-nhơn : M. MATUSITA
Kể ngày 1er Décembre 1933. Bản hãng sẽ nghỉ buổi chiều chúa nhựt

TIN TRONG NƯỚC

Saigon

Chạy lêm tương tế sẽ mở cửa cuối tháng Mars

Mấy nhà tổ chức cuộc chợ-đêm tương-tế (LA KERMESSE DE LA MUTUALITÉ) mới mở những lo việc ở cửa đường d'Espagne và Mac-Mahon.

Ông hội-trưởng bản tổ chức [illegible] rằng: [illegible] mở cửa từ 3 giờ đến 4 giờ [illegible] được thành rồng mà tiếp rước mọi người muốn đến [illegible] tương tế ấy nên việc có [illegible] hẳn sự dự định thì chúng [illegible] đêm ấn sẽ lập trên khoảng đất của C.I.A. có sẽ mở cửa vào cuối tháng 3 Mars cho đến 2 Avril mới hết.

Vậy mấy nhà thương-mãi muốn tính việc buôn bán hay trưng bày hàng hóa hãy lo liệu trước đi.

■■

Nằm xe điện

Sơm mai thứ năm vừa rồi, hồi 7 giờ rưỡi tại góc đường Massiges và Le grand de la Livière xe điện có đụng nhằm một cái xe hơi do một người đàn bà lái cầm tay bánh.

Cái xe hơi bị hư nhiều, còn người thì may rủi lắm.

●●

Một vụ đồ mau ở Đất-hộ

Hồi trưa ngày thứ sáu vừa rồi lúc 11 giờ ở Đất-hộ, người [illegible] tiệm Đức-hành Hưng, có bà hồn tên du-côn nào xách dao nhọn, nào xích ghế của người ta mà đuổi theo riêng và hăm chém một người thật là ghê gớm, chúng nó chém người ấy trúng vào đầu gần cổ, máu ra rất nhiều, nằm ngất vô vất.

Thiên hạ nhơn lại coi rất đông nhưng ai cũng chỉ lấy mặt ngó chớ không ai giúp cản rất.

Cón một đều rất lạ là không có một người binh nào cả. Thường khi ở trước rạp hát bảng thế binh gát, nhưng không biết sao bữa ấy không có người nào cả. đi cho chúng nó chém đã rồi thủng thẳng đi ngỏ D Arlès rồi tự do.

●●

Bị đụng nhằm dây điện

Chiều bữa thứ năm vừa rồi Tuân-mai Mai 22 tuổi cùng mấy người bình nào cả Thường khi ở trước rạp hát bảng thế binh gát, nhưng không biết sao bữa ấy không có người nào cả. đi cho chúng nó chém đã rồi thủng thẳng đi ngỏ D Arlès rồi tự do.

●●

Bị đụng nhằm dây điện

Chiều bữa thứ năm vừa rồi Tuân-mai Mai 22 tuổi cùng mấy người binh nào cả Thường khi ở trước rạp hát bảng thế binh gát, nhưng không biết sao bữa ấy không có người nào cả. đi cho chúng nó chém đã rồi thủng thẳng đi ngỏ D Arlès rồi tự do.

●●

Người đàn bà tự vận

Hồi chiều thứ năm ở bến Phà Mỹ người ta có chở vào nhà thương Grandinh một người đàn bà tự vận.

Ấy là nàng Nguyễn-thị Đào, tuổi 20 mồ, ở cùng với chồng lúc chị đi khỏi, nàng bèn nó ở thuốc phiện nhà với dầu mà tự vận.

Bịnh tình tuy nặng, nhưng thầy thuốc cứu được.

Hồi người nhơn vì sao nàng tự vận thì Thi Đào nói là vì cha mẹ không cưng nàng.

●●

Mười cô nhà trò bị bắt

Sơm mai ngày thứ sáu vừa rồi, ông mật thám có lên Phú-nhuận, bắt mười ô nhà trò chơi người Bắc, nghĩa là nhà chứa gái của-hoài giữa đêm khuya lang chơi, ngoài Bắc có nhưng. Hết thảy có 10 cô bị bắt, vì sở mật thám cho những cô ấy cứ bán phấn buôn hương mà không xin phép.

●●

Luc-Tỉnh

SADEC

Thầy hương quản đặn khen

Chúng tôi có đôi lời thanh tánh cảm ơn thầy Hương-quản Siêu trong làng Hiệp-nghĩ (Sadec).

Nói ba năm, cuối hồ-lộ, không rõ bước, thương dân khẩu-khí, phận sự cẩn rồi. Thế nhờ người mà cướp-phá trong làng xóm công bạt nhỏ lẻ người sở sầu ma chợ tay lang được thành lập nơi ngã ba Lembigo cho dân biết [illegible] kia thôi thì bắt xuống mỗ cảnh, lôi bỏ chỗ [illegible] mới ở chợ xã [illegible] cốc nghĩa ở [illegible] phải tội [illegible] đừng nghe theo mấy [illegible] mưu gian lận [illegible].

Những kẻ hãi, thường [illegible] tại e cho ai [illegible] mà cũng bị [illegible] ngu tàng [illegible] (Thanh-Hương) vì chúng nó khi lên nhà hai thơi cũng [illegible] người [illegible] đàn khêm tàn [illegible].

Lòng hàm [illegible] cảm ơn thầy Hương-quản Siêu.

Dân [illegible] Hiệp

●●

MYTHO

Bắt trộm lâu bị danh

Sơm mai ngày thứ bảy, [illegible] trước số Đ.[illegible] ở Cái-bè [illegible] phạm được ở [illegible] lâu.

Người là M. Mai [illegible] sở Hoàng ở đó được [illegible] Thanh [illegible] lấy [illegible] gần [illegible] người [illegible] bị đánh, có một người [illegible] bị thương nơi đầu.

Ông chủ quán Catlay và M. Tuân hay tin nầy liền giẫn lính [illegible] nơi bắt được bu người [illegible] Thanh, Mậu và Hoành [illegible] ở [illegible] đều giải tòa Mytho.

●●

Backy

LAOKAY

Thuốc phiện và mạng

Cách đây trên 20 ngày, có 5 tên dân Tàu (người ta nghi là quân cướp) bị giết chết tại vùng Keu-bat, thuộc về châu-Hoo-thang.

Bọn bị giết đây tuy có người nghi là ăn cướp, nhưng phần đông đều quiết rằng chúng nó ở thuốc phiện lậu (cớ 100 lạng), từ bên Tàu qua tới đó bán ở miền ấy có lẽ là đồ đảng của một tên kia, là người làm đầu dân Mèo ra đón giết, để cướp ở thuốc-phiện ấy.

Tin nầy là do cho người ta nghi hoặc vì quyết đang nào chắc nhơn cớ tức thời dang mở cuộc ra vậy.

■■

GOCONG

Kính tỏ cho các anh em cùng họ sanh Gocong

Chúng tôi định đăng thầy cả cha chang tôi là ông Nguyễn-hữu Kính mở và làm kỷ niệm trong lúc tên sanh đặc tính [illegible] hưu về cố hương tại Mỹ Lồng tỉnh Bentre.

Anh em ở xa, như vị nào muốn chung đặt xin gởi về cho phần lo ba đồng ($3.00) cho M. Lê-thanh Nghiệm Commerçant à Gocong, trước ngày 8 Février 1934, để sự trí sẽ của thầy sắp gián dấu.

Trần văn-Tr.
Trương-văn Hiệp

LỜI RAO

Bổn hiệu kính lời thanh minh cho các hiệu buôn ở Nam-Trung-kỳ rằng trước kia bổn hiệu có nhận lãnh của hiệu Trương-Thanh ở Nha-Trang để vận tải hàng hóa của nhà buôn trên con đường từ Saigon đến Qui Nhơn, Phan giang phan ranh, bổn hiệu lãnh phần mình trước hàng-sự.

Nay hiệu Trương-Thanh đã tách ra trong và cũng lập nên hiệp vận như của bổn hiệu. Từ đây hàng-hiệu chẳng còn dính tiếp chi với hiệu Trương Thanh nữa cả.

Nếu từ xưa ấy qui hiệu buôn có gởi hàng mà sai thiếu bao nhiêu mất thì được phép đến kêu nài cùng chúng tôi trong hạn kỳ ngày : 1. 19 janvier 1934, 2. 19 janvier 1934. Đến qua ngày đây chúng tôi không nhơn chấn trách nhiệm chi của Thương-hai nữa.

ĐỒNG ICH
165 Bd de la Somme — Saigon

Laboratoire Rationnel de Prothèse dentaire
NHAN-VĂN-NHIỀU
Spécialiste des maladies de dents

— PRIX FIXE —

Trị hết đau răng lại	3$00
Răng trắng hàm caoutchouc	4 00
Couronne	5 00
Răng cầu đặt	10 00
Răng cối vặn 6c (plomb)	10 00

Matin 7h. à 12h.
Soir 2h à 8h.
Bd Bonnard 58 -- SAIGON

CABINET DENTAIRE
MADAME
Hamon-Corbineau
et E. P. Veisse
de 7 à 12 de 2 1/2 à 7
164 rue Pellerin Tél. 914

Lê văn Vinh

Horloger Spécialiste DE
BESANÇON 76
rue d'Espagne
SAIGON
ANGLE CATINAT

Sửa đủ hiệu đồng hồ nhỏ lớn và các thứ máy nhỏ như là:
(Compteur-kilométrique, máy hát, máy đánh chữ, máy chụp hình vân vân.)

QUÝ BÀ!! QUÝ CÔ! LỊCH-SỰ

BỘ NÓNG GIẤY TÂY MỚI
CỦA NHÀ CHẾ-TẠO
PHONG-TAI
65, Rue des Pipes
SUCCURSALE
18, Rue des Pipes — HANOI
HÀNG TỐT — GIÁ ĐẶC BIỆT
Có catalogue gửi biếu.

Lời rao vặt

PHỞ

Mới của lại rộng rãi và sạch sẽ, giá thiệt rẻ, từ 18$ sắp lên. Xin đe nơi nhà hội Vạn quốc Tiếp-tiếp số 26, đường Chasseloup Laubat.

MUỐN BÁN

Một chiếc Delahaye, số trên 8000, 6 chỗ ngồi, mới rà máy tốt lắm, giá thật rẻ.
Do nơi bác quản.

MẤY TIN CẬY NHÀ ĐỒNG SÁCH

P. Nguyễn-văn-Châu
86 16 Boulevard Galliéni, gần ga d'Arras là tiệm đồng sách kỷ lưỡng tốt đẹp và giá rẻ nhứt ở Saigon.

Rõ ràng kiểu vẻ thiên nhiên
Tinh thần nét bút càng nhìn càng mướt
Một bức chơn dung do tay nhà danh họa vẽ thật đúng dáng hoàn toàn ; ấy là một món Kỷ-Niệm quí báu đó đời.
NGUYỄN-NAM
Họa-sư
66 rue Amiral Roze — SAIGON
Tranh vẽ tuyệt khéo, giá thật rẻ

DOCTEUR
NGUYỄN-VĂN-TÂN
TRỊ BỊNH CON MẮT
Phòng coi bịnh đã dời lại đường Chasseloup Laubat số 200 (gần đường Parc Maurice Long).

PHÒNG KHÁM BỊNH
THUDAUMOT
Trần Văn-Sang
Lương-y Bổn-Quốc
CHUYÊN MÔN TRỊ BỊNH ĐAU BỤNG

Chữa đủ các chứng bịnh.
Chính đốn lại đàng hoàng : Kể từ 1er Janvier 1934, có thầy ba Trương làm việc hơn hai mươi năm tại nhà thương bổn tỉnh. Ai cũng nghe tiếng là rành nghề thuốc men và vui vẻ, bịt thiệp.
Nay hễ lòng phụ sự, xin qui chách hãy lưu ý đến.

THỢ TÍN

Độc-giả nên coi cho biết sự thiệt với sự giả

Le 26-10-33. — Tôi nhớ xem báo thấy các quan đầu M hàng trí thức như : ông Bùi-văn Toàn thư ký phòng nhì Nam-kỳ Soái-phủ, ông Nguyễn-bá-Thế đốc học trường Lai-Vung và ông Nguyễn-ngọc-Hiền điền chủ cựu hội đồng Gocinh Sadec, giới thiệu Điều kinh bạch đái hiện Ông Tiên hết sức hay đàn bà con gái ra huyết trắng dầm đỉ khi nhiều khi ít, bầm đen, vàng vọt, trắng đục có giấy có như lấy nước thế mấy đàng cũng hết bịnh quí bà trên đây nhờ đàng thuốc nầy mà đỡ bịnh mau huyết trở nên tốt.

Thật ý như lời quảng cáo vợ tôi đàng mới mắc gần 10 phần bớt ? 8 và mấy đứa nhỏ tôi thường hay đau ốm nước da vàng, con mắt trôm to ngủ rín mê hồi trăng muốn có ban trai nằng ngày đêm cũng nhờ đàng 3 gói thuốc 1 hồi nhiệt tan hiện Ông Tiên của ông nay ban trai trở ra hết. Xin ông gởi C. Bì cho tôi 10 gói nữa với 3 gói thuốc bạch đái cho vợ tôi đàng dức bịnh Cám ơn.

NGUYỄN VĂN-TẤN
électricien C. des Eaux P. Penh

Sao nhiều đây độc giả cũng thấy rõ thuốc nầy hay đó thế nào. Có bán tại các ga xe điện. Văn-vô Văn Mytho. Nguyễn-ngọc-Thái Rạch-giá. Nguyễn-bá-Năng Bạchlieu. Hãy Cần thay Kỳ-Sửu Tânan, và khắp cả Đông-Pháp. bolon 449 rue de Marins 41 Tổng-đốc-Phương và 235 rue Cây-Mai.

Trữ bán thật nhiều tại
Mme NGUYỄN THỊ KỈNH
30 A. Garros St SAIGON
NOTA: Hỏi thăm điều chi do nơi nhà thuốc Ông-Tiên Phan-hiệu, Saigon

VIỆT-NAM CÔNG-TY
BẢO HIỂM XE HƠI

CÔNG-TY NẶC DANH VỐN 200.000 ĐỒNG
HỘI QUÁN : 56 đường Pellerin, Saigon
Tên giây thép. ASSURAMA
Giây thép nói : 748

1° Giá tiền bảo kê rẻ hơn các hãng khác (trả làm 4 kỳ được, mỗi kỳ một phần tư)
2° Khi rủi ro bồi thường mau mắn và lo đủ mọi việc cho chủ xe khỏi nhọc lòng

CAFÉ RESTAURANT & PATISSERIE
NGUYỄN-VĂN-DẮC
76 BOULEVARD BONNARD 76
CƠM TÂY — RƯỢU TÂY
BÁNH TÂY
Các thức ăn uống đều tinh khiết giá rẻ hơn các nơi
Tân-Tạo — Tối thứ bảy, nhựt và chúa nhựt có đờn ca.

Thứ ba
23
Janvier

PHỤ-TRƯƠNG VĂN-CHƯƠNG

CỦA ĐUỐC-NHÀ-NAM

BẢO QUẢN:
73 RUE LAGRANDIÈRE, SAIGON

Số
93

CUỐN « PHÊ-BÌNH VÀ CÁO-LUẬN » VỚI ÔNG THIỂU-SƠN

Mới rồi nghe qua cái tên ấy, chưa có hề cho là một cuốn sách rất có giá-trị về văn-học.

Tôi mới vừa xem qua mấy chữ « *Phê-bình và Cáo-Luận* » thì tôi nhận ngay nó là một bộ cô-kích xông những bài phê bình của ông Thiểu-Sơn đã đăng trước hết trong báo *Phụ nữ Tân văn* và sau nầy cuốn « *Nhưng đúng văn hay* » có trích đăng lại lần nữa.

Mấy bài phê bình ấy nó có giá-trị thế; nhưng cái giá-trị ấy nhờ ở lời giới-thiệu của ông Phan-Khôi là một nhà thơ ở những người bị phê bình, nhưng là ông Thiểu-Sơn khéo lựa những nhơn-sắt đem ra phê bình lắm cho mà bài phê bình của ông nổi sắc lên đó thôi.

Tuy vậy, chúng tôi muốn biết những bài phê bình ấy có giá trị cùng không, thì chúng ta còn phải tìm cho thấy ông Thiểu-Sơn xét đoán có chính xác và công bình hay không? Vì bài phê bình ông Tản-Đà Nguyễn-khắc-Hiếu đoạt chót có mấy câu như vầy:

« Những bài xã thuyết, luận thuyết cho chí những bài khảo cứu, bài văn, ở trong « cái cơ-nguyên tiểu thổ của quốc » đương ấy, tôi không thấy nó được mới mẻ như chân ông Phạm-Quỳnh, thâm thúy như của ông Phan-Khôi, hoặc rắn rỏi như của cụ Nguyễn-bá-Học, hoặc có duyên như Hồ đình Nghiêm văn Tố... Bỏ là ông Thiểu-Sơn nói về bài vở trong *Annam tập chí* của ông Tản-Đà.

Tôi cho lời nói ấy quá đáng. Ông Thiểu-Sơn chẳng nên lấy tôi *Annam tập chí* chết đi sống lại nầy ở nơi mấy mai đó về cái khác mà qua tay mất cả nơi vậy.

Nếu ông Nguyễn-khắc-Hiếu chẳng đủ sức viết những bài ngoài mấy người công-sư của ông đó chăng, mà người công-sư của ông như ông Nguyễn-văn Lang hà cũng là « đồ bỏ » sao.

Trên kia tôi nói ông Nguyễn-khắc-Hiếu không đủ sức viết những bài có giá trị là nói « giá trị » như vậy, chớ trong tờ *Annam tập chí* hồi ấy, lại không có những bài nghị-luận khảo cứu kiểu Nguyễn-khắc-Hiếu hay Tản-Đà được đặc-sắc ư?

Xem như mấy bài đại-luận của ông Nguyễn-khắc-Hiếu đầu đề là « Bài trừ cái tham-lam khôi ở Nam kỳ » đăng trong *Annam tập chí* độ nọ đều là những bài lý-luận rất cứng cỏi, giọng văn rất hoạt bát, những bài nhu vậy mấy tay quốc-ngữ tâm thường ở nước chúng ta không phải muốn viết mà viết được ngay, mà dầu ông Thiểu-Sơn có để năm nầy qua tháng nọ cao gót cho lắm cũng chưa tất viết được những bài đại-luận như vậy, thế mà ông Thiểu-Sơn lại nói ông chưa tìm thấy ở Nguyễn-khắc-Hiếu tiên-sinh một thứ ngôn-luận!

Ôn-ông Thiểu-Sơn lại còn nói: « Hồ-quý-Ly chết rồi!

Lời nói ấy lại càng sai lầm nhà thi-sĩ không bao giờ chê hết, dầu cho ông Nguyễn-khắc-Hiếu lo *Annam tạp-chí* chớ có thi-cầm thi-hứng của ông vẫn còn luôn luôn, mà cái việc làm thơ của ông không phải vì *Annam tạp-chí* mà dứt đi, chúng ta thử lại xem mấy số *Annam tạp chí* cũ, chúng ta sẽ thấy mỗi kỳ đều có đăng một bài hay hai bài Nguyễn-khắc-Hiếu, như vậy mà ông Thiểu-Sơn dạm nói nhà thi-sĩ đã chết rồi mới là ta chớ.

Xem như nhà thi-sĩ Lamartine ở Pháp đó, tuy là nhà thi-sĩ, chỉ sau Lamartine ra làm hành trị mấy nhà phê bình Pháp có ai dám nói câu « *Nhà thi-sĩ chết rồi!* » và câu « *Ông tổ thơ rồi, ông ơi* » Không?

Câu bẩn thỉu là câu nói thi-sĩ của nhà thi-sĩ từ con đường này bước sang con đường khác, cũng hồn thơ ấy cũng cứ còn. Ông Thiểu-Sơn [illegible]

Đọc mấy bài phê bình nhơn vật của ông Thiểu-Sơn, chúng ta thấy hình như ông muốn sao sai ở địa vị nào cứ đem cái địa vị ấy, chỉ nên cứ đi mà luận lắm rằng vì [illegible] thì bắt buộc, lược do ý hướng riêng của người ta sai khiến, làm như vậy tất phải thất bại ông không muốn chư nhơn biết.

Phê-bình nhơn vật như vậy, tôi cho còn thiếu [illegible] cách. Nhà phê-bình khôn, được vì một cái thành kiến nào mà đã động đến quan niệm và tánh ý của người bị phê bình, ông Thiểu-Sơn đã đã động đến cái chân mà phê bình phải giữ thái độ khách quan ông lại còn nói nặng lời nữa. Nếu trong bài phê bình ấy, Nguyễn-khắc-Hiếu ông Thiểu-Sơn có nói một câu như vầy: « *Ông làm đường rồi, ông ơi!* », câu [illegible] thì [illegible] nặng.

Nay giờ tôi chỉ có nói về một cái phê bình của Nguyễn-khắc-Hiếu, và tôi xin [illegible] tôi chỉ đọc có mấy bài phê bình [illegible] thôi, còn mấy bài cáo luận tôi chưa xem đến [illegible], sau nầy tôi sẽ viết riêng của.

Trước khi gấp bút, tôi cũng xin nói nhỏ với ông Thiểu-Sơn chẳng vậy: ông là người đã [illegible] phê-bình, cho nên nay [illegible] cách ông ra đời, tôi muốn cho ông một đôi điều sơ sót hay là không được chính xác, thế mà ông cũng vui lòng mà nghe [illegible] phải chăng?

HOÀNG-LÂM

Một việc nói mỏ

Trong báo Intrépide ra ngày 15 Octobre 1933 tại Paris, có một bài nói rất kỳ khôi, xin trích dịch ra đây:

Không phu Tử và Tã-thị — *Ai còn không nghe thấy nói truyện đến nhà triết lý cổ danh ở Tàu là Khổng-phu tử nữa.*

Mấy đời đó nay, người Tàu vẫn tôn Khổng-phu Tử làm bậc chí-thánh. Các cấu ngôn của ông thì những thư sinh và văn nhân ai cũng học để cầu bảnh phúc và biết cách đối đãi với đời.

« Thế mà mới vừa đây, một nhà giáo sư Tàu ở trường Đại-học Ẩo-môn là bác-sĩ Ti-lam-Koun mới khám phá ra rằng Khổng phu-Tử, xưa nay vẫn cho là đấng thánh nhân quân-chủ là một người chiên vẫn cũng kể khác rất lầm thôi.

« Nhà giáo sư khám phá ra rằng phần nhiều những câu cách ngôn hay mà cho xa của Khổng-phu-Tử không phải chính của ông làm ra đâu, chỉ có câu cách ngôn [illegible] thì là của ông.

« Vậy, xin quốc ca Ti-lam-Koun khoe những người đồng sang, muốn học triết lý, thì nên xem những sách của Tả Tả chỉ đừng nghĩ đến không-phu-Tử nữa »

« Thế cũng được, cái sao cho nhà giáo sư Đức đương khám phá ra vậy trong những cách ngôn của Tả Tả cũng chép của người khác.

Nếu một người bạn nào đem câu truyện nhu thế nói một cách [illegible] cũng [illegible] thì [illegible] mới biết đấy! »

Phàm người nào đã biết mà [illegible] Khổng phu Tử, [illegible] Khổng Tử [illegible] mà [illegible] thì [illegible] Kong [illegible] Cả của Gustave de Castro, [illegible] Thông [illegible] nhơn [illegible]

Ông Tả Thi là người truyền Nam-Tàu, đặc Khổng-Tử chế thiên đăng mà [illegible] Lê Tiêu [illegible] Cả của Gustave de Castro, [illegible] Thông [illegible] nhơn [illegible]

Khổng-Tử [illegible]

KHUÊN-LÂM dịch TUẤN

....Gà bươi bếp

Thứ « gà bươi bếp » đây không phải là thứ gà thiết mà là một hạng đàn bà quang như trong câu tục-ngữ « vàng chê nhà gà bươi bếp »

Bà gà thứ lắp một chuyện như dưới đây làm thí dụ.

Có trên đại lộ nọ có một cái phố [illegible] kiểu xinh sẽ, ai đi ngang qua cũng [illegible] trong nhà ấy là nhà [illegible] chớ không phải là [illegible] của Lang người lao-động làm [illegible] đều khen.

Đương chồng vẫn có tư-bổn khá nhơn cai tu bổn ấy mà dầu cho thấy [illegible] mà [illegible] trên trăm bạc [illegible] mỗi tháng cũng [illegible] hai lần được trên trăm bạc [illegible] xin với ngày tháng.

Nhơn lúc [illegible] rằng thấy ta mới đi Xem vương đi xem phòng cảnh ta chơi [illegible] mà [illegible] bên vợ làm ăn không đi đâu được nay đã có tiền lại được tháng thả không đa-tích cho biết đó [illegible] đây thì mừng lắm.

Tương rã trong mùng [illegible] thấy ta vắng [illegible] Sài-gòn [illegible] mới đem bạc [illegible] ngày sang đến, việc nhà bỏ qui cho đầu [illegible] không bề [illegible] ngang đi chơi mà thôi.

Đến chơi [illegible] khi tự giả ra đi thấy [illegible] nhà đương bỏ nhà [illegible] mà [illegible] cái [illegible] ngày, thấy là nhà [illegible] đương mừng rỡ [illegible] chuyện mừng cho [illegible] thì [illegible] bạc [illegible] thì [illegible] thấy ta phải [illegible] khác mà mà tranh đi [illegible] chuyện nay có khác gì câu [illegible] vàng chê nhà gà bươi bếp.

HỒNG-QUÂN

Tự thân

(Thử vị ngâm)

Nói vì thân phận hỡi chưa yên
Tác đa cùng ai tỏ cội nguyên
Trên xem quan trấn nguyên chết
Dưới duyên nghĩ lại thân ba điên
Ngoài cảnh vắng-vẻ thôi đành tủi
Trong lòng bơ-bơ sầu vương mối bất
Nói vì thân phận hỡi chưa yên

Thu-u-Quan (T.N.A)

Chẳng một thành giả nào đâu
Lạ phòng viên của nhà báo, mà [illegible] trình, lũ mỗ, chỗ đưa [illegible], hoặc nghe nói [illegible] đến nhà thuật xét đi [illegible]

(B)

(N. T.)

Thứ dịch thơ Tàu

TƯƠNG-TƯ THỦ

[illegible] ngày
Vô mà [illegible] trung, sự
Nhơn quan hà đoản-trường
Thư tưu tương tư tự
Thử tự bất thư thạch
Thử ý bất thư chỉ
Thơ tương tư đi đẹp thương
Người ta thu p ong khí
Thiên hạ hữu tâm nhơn
Tan gần tương tư tử
Thiên hạ phu tâm nhơ
Bất thức tương tư ý
Mẫu tình [illegible] phụ âm
Mà tri lực hạ đia?

(Rút trong Tình sử)

CHỮ TƯƠNG TƯ

Phải lòng trả mà sau
Vì lòng ưc nặt sầu
Câm bút rà sầu kiếp
Viết chữ tương tư mau
Chữ không viết vào đá
Viết vào giấy cho đâu?
Thà viết vào á nọ
Gió bay theo gió thu
Người có lòng đâu tá?
Hiểu tương tư khổ đau
Người không lòng đâu tá?
Biết ý tương tư ru?
Vô Đông hay không chẳng...
Biết tả bay về đâu?

Tiểu tánh LONG TÍNH

Kết án nghiệt-thử

Kể từ thuở mở mang trời đất
Đã có người thứ nhất trên đời
Tánh người hay phá hại người
Dầu răng sanh trước chẳng ai k'ông đề

Nay kết án người nghe cho rõ
Mà người mới mức chẳng chừa
Lỗ quan người khoét, chi ẩu trưa
Hai lẽ thử dân cư cực khổ
Phá ghe thương nhiều nỗi xiết chi
Thuyền nan người bắc đương đi,
Bị người khoét lũng nước thì chảy vô
Hại những kẻ giang hồ than khóc
Thiệt lả người lòng độc vô cùng
Nào là gường, chiếu, mền mùng
Nào là quần áo, tủ, thùng không kiêng
Buộng các chỗ chủ đến rên xiết
Của vì mà bư biết là bao
Lầm trong đồng mà lại cần nhào bợi bóng
Hay là của cha ông đề lại
Mà người đành sát hại chẳng màng
Luật quan phát xuống cho hàng
Công tìm của xe thất cang bắt nhơn
Còn kinh sám tu chơn giáo thế
Ăn cớ chi chẳng để cho lành
Ăn chuyên thờ Phật tu hành
Là người cũng phá dạ đành chẳng thương
Ăn cắp chỗ lập vương lập tắc
Đeo lỗ cổ trắng thay nhơn chối
Vành ngôn lúc mạch vô lối
Mà lên bài chữ xét đó thân sau
Chữ « Thị quan » dân dân bách lão
Mà tránh sao khỏi bị nhơn đường rưu hu
Tam thân mà nữa xa khó lẩn
Mà nhơn [illegible] ta xin cho sau
Bao người [illegible] chuyện [illegible]
Coi chừng, mien nó chụp đầu nó [illegible]
Con mà [illegible] sẩn phải ngờ
Nếu [illegible] gặp cho con vui
Thấy người ta tương sầu bi
Bài tro khu [illegible] nghe thì phần lo
Của Lao Động chớ mà nóc phá
Vô [illegible] ta hai khác [illegible]
Mà [illegible] dân cho gia
Chàng [illegible] chuyện mà cung là chuột [illegible]

Bằng Liên

Ngán đường danh lợi

Phú quí [illegible] người cơ lông
Bao đâu tối cung nằm tay không
Lo làm nào [illegible] vàng mấy nữa
Đặc [illegible] dương nhơn [illegible] nước sông
Tiếc [illegible] mà [illegible] Bực Đức
[illegible] thoán đành [illegible] tiền
Biên [illegible] hà [illegible] cho chân đoan
Mau [illegible] nên thuyền [illegible]

Trương thì Mười

●●

Đa lời cảm tác

[illegible] trường thơ [illegible] dưới cung Nga
[illegible] trong [illegible] gió
Nơi [illegible] vật cảm thương nghĩa mẹ
Lòng [illegible] ngày cảm ơn cha
Áo [illegible] học [illegible] vui trí
[illegible] hoàn [illegible] đến chăng nệ xa
Lang [illegible] chung [illegible] ở
[illegible] phận
Biết sao bổ đáp nghĩa [illegible]

Trương minh Kiên

●●

Tự thân

Đêm trường thao [illegible] cảnh thân
Chẳng biết tr ngoèo tai bốc đâu
Lầm mướn quanh [illegible] cha mẹ
Thầm
Ở không một bữa vợ con sầu
Mưa thu [illegible] độc, không yên giấc
Nắng hạ trời soi lệ nhỏ bâu
Cảnh đất, người đây nhau nhau ruột
Ai mua bao phút cái nghèo rầu

Ông Xám

PHẦN-THƯỞNG GONCOURT 1933

NÓI VỀ VĂN-SĨ ANDRÉ MALRAUX

Trên tờ báo nầy, đã có đôi lần nói đến André Malraux *là người được phần thưởng Goncourt năm 1933. Thầy* André Malraux *là người có biệt tài và cuốn sách* André Malraux *được trùng thưởng rất xứng đáng với phần thưởng Goncourt, hết cả các tờ báo bên Pháp đều quả quyết như vậy — nên chúng tôi xin nói rõ thêm nữa* André Malraux *tưởng cũng không phải là việc cần-bổ.*

Từ ngày Hàn-lâm-viện Goncourt phát phần thưởng cho Marcel Proust *đến giờ, mỗi năm Hàn-lâm-viện ấy đều có phát phần thưởng cho một nhà văn sĩ nào. Nhưng hình như từ* Marcel Proust *đến giờ, chưa có nhà văn-sĩ nào trùng thưởng mà được xứng đáng về vang cho bằng* André Malraux *năm 1933. Chẳng những cuốn « tình thế nhơn loại* (La Condition humaine)*» cuốn tiểu-thuyết có giá trị hơn hết, do một người khanh niên xuất bản trong năm 19[illegible] mà chính tác giả là người có thông minh, có thiên tài đang tỉnh phục hơn hết nữa.*

André Malraux *sinh tại* Paris *năm 1901, khi hai mươi tuổi* André Malraux *có sang Đông-Dương. Từ lúc ấy tay* André Malraux *chưa xuất bản được quyển sách nào, cho có nhiều nhà phê-bình và văn-sĩ Pháp đã sửa lòng bình vực cho* André Malraux *trong cu lấy cỗ cu ở Angkor, cái thanh tình ấy làm cho* André Malraux *cả mừng ngưng bên lòng mới.*

Cuốn sách thứ nhứt của André Malraux *là cuốn « Sự mạnh tâm của Tây phương »* La Tentation de l'Occident)*, khi ra đời chẳng được người ta khoan nghinh cho lắm.*

Sau khi ấy, André Malraux *lại qua Viễn-đông trở lại đăng quan sát cái tình-cảnh của người Á đông. Nhơn cuộc quan-sát nầy mà* André Malraux *biết rõ được các hạng người ở phương Đông, nào bọn cầu-[illegible], nào bọn công-sản, bọn hồ phỉ ở Tàu.*

Nước Tàu là nước lẽ cho bọn tân học lợi dụng đăng vinh thân phi gia. Nước Tàu là nước bùn rẩn và làm lỗ lậu, và bọn quan lại hay ăn hối lộ mà bọn chánh trị giả đối chỉ có chú mừng sai dối mà thôi.

Những đều ấy André Malraux *đều có quan sát và viết trong hai cuốn « kẻ chinh phục »* (Les conquérants) *và « tình thế nhơn-loại »* (La Condition humaine).

André Malraux *cũng có xuất bản thêm cuốn « Hoàng » đạo* (La Voie Royale)*, nhưng cuốn nầy không có hết quả gì cho lắm, trong đó chỉ nói toàn là chuyện phiêu lưu, hình như tác giả muốn bỏ hẳn lối văn ấy luôn rồi.*

Khi trở về về Paris, André Malraux *làm chủ tờ* Nouvelle Revue Française *về sau thì là người phụ bút rất có công với tạp chí ấy.*

André Malraux *là người hoạt động nên mới nhiều đi xa hơn hết đi xứ nẵng thì lại toàn đi đến xứ khác.* André Malraux *bên đi quan sát xứ Bo-tư và A-phú-hãn. Hiện nay còn định đi máy bay bay ngang qua mấy miệt đồng hoang và là người biết ở xứ A-lạp-Bá.*

Thường thường các nhà viết thuyết hay đem những chuyện gia đình hay cách sanh hoạt của bọn đến quê trong thế kỷ đã qua ra tả trong sách, còn André Malraux *thì khác, hẳn,* André Malraux *chế đem những cảnh những tình của người ta trong buổi nầy đầy ra diễn tả trong sách mà thôi.*

Đọc mấy cuốn tiểu thuyết của André Malraux *tất ai cũng nhận cho* André Malraux *có cái khuynh hướng như nầy; « Cái tuổi xuân không mấy dài. Mới trăng liềm lá thì đã thấy đầu bạc rằng long, người nào sinh ra trên mặt đất nầy nếu không biết hưởng những của tân trên quả đất nầy thì có khác nào như bị lừa. Mà mà sự ưu-hà không phải là cái mục đích của sự sống. Phải có một sự tin ngưỡng, dầu chúng ta không tin gì cũng vậy. »*

Trong cuốn La Condition humaine, André Malraux *nói về chuyện loạn lạc trong thời đại nầy, như có đoạn nói về một cuộc cách mạn của bọn cộng sản ở Tàu và cái lịch sử thất bại của bọn ấy.*

Ở mấy trước đây André Malraux *thuật chuyện một tay bạo động nọ giết chết một người đã làm trở ngại cho công việc của đảng mình. Tên bạo động ấy tự mình giết lấy người nọ, và cho là: ám-sát ấy vì bổn phận đối với đảng mà phải làm, và lại phải làm* André Malraux *là cái tình hình nước Tàu trong khi loạn lạc.*

André Malraux *muốn đem bao nhiêu cái tình cảnh nhơn loại trong buổi xảo xẻ nầy ra diễn tả trong sách, có lẽ cái mục đích của* André Malraux *viết tiểu thuyết chỉ có nghĩa đó hồi chăng?*

H. T.

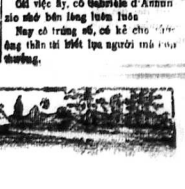

Một người đàn bà

trùng số trước kia có sắm sóc một nhà thi-sĩ bị thương

Mới có nữ điều dưỡng tên là Gabriele d'Annunzio là một người đàn bà Pháp mới trúng 500.000 số Quốc-gia. Chính cô ta trong hồi Au-chiến có sắm sóc cứu chữa tại Venise, một nhà thi-sĩ bị thương.

Cái việc ấy, cô Gabriele d'Annunzio nhớ bên lòng luôn luôn.

Nay cô trúng số, cô kể cho đồng thân tri biết lựa người mà cô thương.

Ai-tình tiểu-thuyết

HOA THẢI HƯƠNG THỪA

của PHƯỚC-XUÂN

(Tiếp theo)

Tình-lang

« Em van vàng. Em xin bỏ tay nạp mình, từ đây kẻ làm «của riêng» cần anh, tay anh định đoạt. Anh nghe chưc ? . .

Anh đã hứa không tiếu tóm ghen vặt, thế mà nay anh để chương nghi quyết, thời em còn chối cãi được sao ? Dầu anh đạy em chết em cũng chẳng từ. Ưa là chuyện không đáng gì mà phải nghịch mạng trời, bởi cho anh bắt mãn !

Vâng ! Em biết anh vì thương nên mới nói : em cam đem hết lòng tự tôn tự trọng mà hi sinh cho Ái tình. Vậy đã vira bụng anh chưc ? Anh tích-Lan !

Thôi em không còn lo em [illegible] mà lánh bớt lễ theo chiều [illegible] cùng là hầu bên chân, cũ [illegible] tập liên miên. Anh mong [illegible] thế nào, em cũng đành cho [illegible] Nàng mau hướng tình [illegible] [illegible] khỏi sỏ [illegible]

... Chi [illegible] giờ [illegible] [illegible] Ngồng mau hướng tình [illegible] [illegible] [illegible]

TRỊ BỊNH HUÊ-LIỄU

NHƯT SỚM NHỊ MUỘN

Ai đã lỡ mang các chứng bịnh huê-liễu thì nên sớm uống thuốc *Tây-Ngọc-Liên*, để mau khỏi và chắc chắn lành tận nọc. Ai đã chạy chữa cùng nơi mà bịnh trầm trọng không hết, hãy lấy bịnh kinh niên phục phát biểu sanh nhiều chứng lạ kỳ, đàn bà có thai mắc bịnh, con trẻ bị nọc di truyền, đàn bà bị nọc đau bụng dưới, đau tử-cung, vân vân. Hồn hiệu có hơn người mấy thứ thuốc chuyên trị về bịnh huê-liễu, đã có tiếng lẫy khắp nơi đều biết. Sớm chừng nào đã trị chừng nấy. Ở Saigon mua tại Nguyễn-thị Kính

Cảo nơi xa, các bịnh khó cứ viết thơ kể bịnh thật kỹ gởi cho.

Monsieur ĐINH THÀNH-SONG
(Thanhlong) à CAINHUM

Thuốc sẽ gửi lãnh hóa giao-ngân mà có bịnh chi muốn hỏi thêm nhớ để có sẵn trả lời.

Cách trừ cho tuyệt nọc bịnh PHONG TÌNH

Như tôi là, cốt khí, sang độc, vương mai, đau lậu.

Quí ngài đừng ham dùng thuốc rẻ tiền mau mạnh mà hại cả đời về sau. Những thuốc ấy có chất độc, uống không dám nhai, nếu lỡ nhai thì sưng răng, sưng nướu, còn nuốt vô hao tốn rồi ọi mửa công phạt bịnh nhơn đủ đấu, kẻ mạnh rồi ít lâu trở lại, gì gốc độc còn lưu truyền trong gốc tạng. Nếu làm công chuyện mệt, thức khuya thì thế nào cũng trở lại (đó là bịnh lâu năm) hành bịnh nhơn nóng lạnh, tay chơn nhức mỏi, đau xương sống đau thật ngan lưng, đau rang rang nơi ngực, đường đại bổn, đường tiểu có chút mủ cùng lem như sợi chỉ, oặc muốn lở lói đờ ẩu thì lở. Lâu ngày hại cho tánh mạng mang khổ cho thế nhi.

Đồng bào ai lỡ đau bịnh ấy mới phát hay là lâu năm nặng nhẹ thế mấy, mua tìm thuốc *Sưu độc bá ứng hoàn* hiệu *Ông-Tiên*, dùng trong ít ngày sẽ thấy rõ tài thuốc tống lói gốc độc ra dức tuyệt, khỏi trừ căn, không hại sanh dực, không hành bịnh nhơn.

Cam đoan trăm người không sai một.

Mỗi hộp 1 $ 50, uống 5 ngày. Bán tại Nguyễn-văn-Điền chợ Bà-chiểu, Đức-Thắng Dakao, 41 Bd Tổng-đốc Phương kề Casino, 419 rue des Marins, 235 rue de Cây Mai Cholon Bà-Năng Bạc-liêu, Nguyễn-ngọc-Thái Rạch-giá, Nouveautés Japonaises Chaudoc và khắp các nơi, Sai-gon trứ ban thật nhiều tại *Mme Nguyễn-thị Kính*.

Mua nhiều cùng hỏi thăm đều chu đo

Nhà thuốc ÔNG TIÊN
An-nam được phòng
84 rue P. Blanchy prolongée
Phú-Nhuận — SAIGON

LỜI RAO THI «DIPLÔMES»

A STÉNO — *Bổn trường cho các bạn thanh niên hám mộ về điều chữ tốt Aime Paris hay rằng: trong tuần tháng Mars 1934 sẽ có « Concours de vitesse de 80 et 90 mots à la minute ».*

Đang rồi từ 22 Janvier 1934, bổn trường sẽ có mở ra quan sát chuyên môn rành giỏi, cho lối ngày thi - Session Mars 1934 », Mỗi tuần đợi ba lần.

Lundi
Mercredi } *de 6 à 7 h. du matin*
Vendredi

Tiền đăng đợi là 8 $ phần làm hai kỳ thi nước.

Bổn trường có sao lục giấy tờ của Cô-hàng buôn Saigon, bều học sanh bổn trường đi làm biên biên employé de sténo dactylo mới các bậu lại xem đăng nơng chi thêm.

B COMPTABILITE (cours du soir) — *Bổn trường vì bản việc sổ-sách chung năm của nhiều nhà buôn tin cậy trường, nên đã đời khoa bút-toán dạy đêm trong tháng Janvier năm qua 19 Février 1934 mới bắt đầu khai công dạy. Ấy vậy, các bạn, ai muốn học về khoa bút-toán dạy đêm ấy xin cứ viết thư xin nhập học. Cước 3 mỗi năm có một lần, các bạn cho bổ qua rất nặng.*

Hiện trường sẽ có mời nhiều ông chánh-chủ sổ bút toán các nhà buôn lớn Saigon khảo thí, lấy tên và phát cấp bằng rất có giá trị để hề kiếm việc làm.

ÉCOLE PRATIQUE DE COMMERCE
7 Rue René Héraud — SAIGON.
Directeur : M. Lương-văn-Hâu,
Diplômé d'Ecole Supérieure de Commerce — Expert-Comptable près les Tribunaux — Représentant de l'Union Sténographique Suisse Aimé Paris.

THUỐC HO THẦN HIỆU

Hoàn thuốc ho hiệu con « Ô » của ông HUỲNH HỮU chủ nhà thuốc VẠN-BẢO-ĐƯỜNG bào chế tại số 147 à Saigon.

Thứ thuốc ho nầy chuyên trị các chứng ho an đờm, ho hen, ho thở hụyết, ho đầu tiếng ho hồn, ho gió, ho cảm, ho sốc hơi và các chứng ho khác đều trị động. Nếu đương ho mà dùng hoàn thuốc nầy vô chừng uống phúc đồng kể thì thấy hiệu nghiệm như thần.

Cô nhiều nơi ở mấng Lục-tỉnh sau khi dùng thuốc ho nầy rồi đều viết thơ gởi tặng khen bổn hiệu

Nếu chư tôn có mua thuốc ho của bổn hiệu hãy nhìn cho kỹ nhãn hiệu con « Ô » thì mới khỏi lầm. Bổn hiệu chẳng chịu gởi thuốc bằng cách lãnh hoá giao ngân. Nếu quí vị có gởi thơ hay mandat mua thuốc thì để như vầy:

VẠN-BẢO ĐƯỜNG (pharmacie)
M. HUỲNH-HỮU hoa. 147 rue ARRAS SAIGON

Hôtel d'Annam Dalat

VILLA MEUBLÉ TÉLÉPHONE 36
CẤT TRÊN ĐỈNH NÚI CAO 1500 THƯỚC

Kính cùng quí khách.

Người hàng vãng bấy lâu tôi cho người khác mướn có khi quí khách đi chẳng đặng vừa lòng. Kể từ ngày 1er Janv 1933 tôi làm chủ lại giảm hạ giá xuống nhiều lắm qui khách đi có gia quyến đông đúc đến Annam rồi lên lại chọn được chỗ nghỉ mát thanh tịnh hơn cảo nơi.

Qui khách ở Saigon và Lục-tỉnh muốn hỏi tin chi xin đến M. Vô-văn Dũng 100 Rue d'Espagne và M. J. Bari 84 Rue Barcose Saigon.

KÍNH MỜI

NGUYỄN-NGỌC-CHÚC
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE

Nghỉ mát Dalat

Năm nay ai nghỉ mát Dalat cùng kiếm nhà nghỉ Võ-văn-Dung mà ở, vì nhà ngủ mới lập ra, theo đúng kiểu âu-tây, rất sạch sẽ mà lại rẻ tiền. Nhưt là về sự ăn cơm lại để đàng lắm. Có giá đặc biệt cho học-sanh.

Hôtel du Marché de Dalat
Võ-văn-Dung Propriétaire. Tél. 28

Muốn hỏi cho rõ ràng, xin do nơi M. NGUYỄN-VĂN-NHẠC, 82 Rue Pellerin Saigon. Tél 1093

Sẽ tặng thêm

Kể từ ngày nay, quí vị nào mua món chi nơi bổn-hiệu từ 2$00, sẽ tặng thêm một tấm lịch, gỡ ngày (Franco-Annamite 1934).

Giá. . . 0$50

Imprimerie J. Viêt

Hiệp Thành

N° 29, Roland Garros Saigon

Sửa và sơn xe máy rất khéo và tinh đồ xi kền và sửa máy nổ, mà danh chữ và bán đồ phụ tùng xe máy làm kỹ lưỡng tính giá rẻ hơn các nơi

Chủ nhơn kính cáo

THUỐC ĐIẾU "MÉLIA"

Anh em muốn hút được thuốc ngon mà thơm ngào-ngạt không nhỏ cổ, lại rẻ tiền Mà hút thuốc nào bảy giờ?

Ấy là thuốc điếu hiệu *Mélia* bao giấy vàng và đỏ. Đó là một thứ thuốc có danh tiếng lẫy lừng từ bấy lâu nay, ai ai cũng đều biết cả.

Thuốc MÉLIA nầy làm cho anh em được vừa lòng hơn cả thứ thuốc khác, vì mùi thơm và sự huê vận của nó, không có một thứ thuốc nào khác sánh kịp. Chớ chi anh em có sẵng trong nhà, để ra đãi khách thì có chi thú vị bằng! Có một mình hàng.

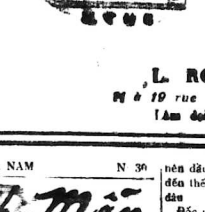

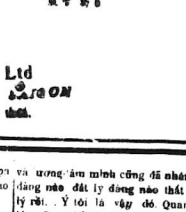

L. RONDON et Cie Ltd
Đại lý 19 rue G. Guynemer — SAIGON
Làm đại-lý độc quyền mà thôi.

Cần dùng

Một người chauffeur có giấy tờ tốt, từ 25 đến 40 tuổi. Phải có tiền thế chân. Xin do nơi số nhà 1 Rue Jean Dueos. Tân-định — Saigon mỗi ngày từ 11 đến 2 giờ rưỡi.

Đại gì mà mua mắc tiền một cái xe máy, khi mình có thể mua được giá rẻ một cái xe máy của những tay đua « CỪ KHÔI ».

Ấy là xe máy hiệu AUTO HALL cái xe đã giúp cho YÊN được toàn thắng.

ÉTABLISSEMENTS
BAINIER d'INDOCHINE
SAIGON

Mời lại những xe máy kiểu 1934

ạn quốc tiết kiệm

Hội hiệp-bổn nật danh Pháp, dưới quyền kiểm soát của Chánh-phủ Đông-Pháp.

Vốn 1000.000 (ương)

Thương-Hải đã đóng tất cả và 8.000.000 phật)

Lăng)

Quảng Lợ của Đông Pháp

Saigon 26, đường Chaigneau chi nhánh tại Hanoi : 55, Đại lộ Francis Garnier.

Muốn dự để
Lập tư bổn
Muốn có sẵn vốn
cho con cái lúc đôi bạn
Muốn để dành tiền cho
con trẻ ăn học

Thì hãy mua vé của Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm :

Vé $ 1.000 trả mỗi tháng 8 $ 00
Vé 500 trả mỗi tháng 4 00
Vé 250 trả mỗi tháng 2 00

Đặng dự vào

1°— Cuộc xổ số hồi vốn lại mỗi tháng kể từ tháng đầu.

2°— Cuộc chia 1/3 tiền lời của Hội sau khi đóng đặng 2 Năm.

Hội cần dùng nhiều người chấp điểu và tế tế đặng làm quảng-lý chẳng cần mà hội chưa có người thay thế.

MAISON
ĐỖ-NHƯ-LIÊN
91 Rue d'Espagne — SAIGON

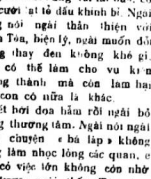

Chuyên môn sửa máy đánh chữ. Compteurs kilométriques. Vật máy ponies plumes à reservoir. Đồng hồ khắc con dấu mộ bia đá cẩm thạch.

110 Rue d'Espagne
Bán đủ đồ phụ tùng xe hơi.
Giá rẻ hơn nơi khác
Xin mua thử một lần sẽ biết

Giá lúa tại Chợ lớn

Ngày 19 Janvier 1934

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Soctrat	1.30	Cuon	1.32
Bentre Sutl	1.31	Cairang	1.32
Bentre	1.30	Thet not	1.24
Mytho-Tienn	1.33	Longxuyen	1.32
Cai-Lay	1.24	Chaudoc trung	1.32
Cai-Bè	1.24	— Sạc	1.60
Vinhlong	1.24	Rachgia	1.00
Bảnđê	1.34	Cadoc trung	1.30
Can-Chong	1.35	— Sạc	1.00
Cang-long	1.25		
Travinh	1.25	CAO MEN	
Bai-xau	1.22	Battambang	1.22
Baclieu	1.16	Battam	1.22
Rachgia	1.26	Soai riang	
Phanrang	1.26	Lôn đe	0.85

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Gạo N° 1	25 °/.		
Gạo N° 2	40 °/.		
Tấm 1-2		1.12	
Tấm 3-4		1.05	
Cám trắng		0.95	
Cám lức		0.35	
Sac lúa vo		8.00	
Sac gao		11 °/.	

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Athos II — 22 Janv
Chastily — 1er Fév

Ở Bắc và Trung-kỳ về

Letonte de L'isle — 22 Janv
Artagnan — 2 Fév

Ở Tân về

Singapore về

TÀU ĐI

Qua Pháp

Letonte de L'isle — 25 Janv

Ra Bắc và Trung-kỳ

Yarg sé — 22 Janv
C antilly — 4 Fév
Cap Tourane — 22 Janv
Claude Chappe — 23 Janv

Qua Tân

Athos — 25 Janv

Ở Singapore qua

HỘT XOÀN ĐỨC-QUỐC đứng ngang hàng với hột xoàn thiệt chiếu lanh, và bền bỉ cứng chắc. Nó sáng đẹp bền đẹp, không bể, lửa đốt không cháy, ngâm dầu đến mấy mươi năm cũng còn chiếu sáng. Đeo nó như hột xoàn thiệt vô giá, bao lâu cũng không sợ hư bể, phai mầu. Có đủ cỡ nhỏ lớn, từ 1/20 carat tới 10 carats, giá mỗi carat là 4$00. Mua từ 3 carats sẽ được thêm 1 carat là 4 carats. Gửi theo nhà thơ rất tiện. Từ Pénang qua Đông-dương, không tiền gởi lãnh hóa giao ngân. Quí khách có mua xin gởi cho bảo đảm bằng giấy bạc Đông-dương rất tiện. Quí khách muốn xem kiểu xoàn, xin gởi cho bổn-hiệu 17 con cò 3 centimes. Sách kiểu gởi cho không. Thơ từ viết bằng chữ tây hay là chữ tàu.

GERMAN DIAMOND COMPANY
Penang (Via Singapore)

NGÀY 15 JANVIER 1934 LÀ NGÀY GIỖ P

à ngày **Phong-Cảnh Khách-Lâu**

định sụt giá tiền phòng như sau nầy :

Phòng phía trước hạ g nhứt 2 $ 00 ngày đêm
Phía sau 1 50 —

Xin mời quí khách lại một lần sẽ dậng vừa ý

SỮA TƯƠI
« LE GOSSE »
Nguyên chất. Tinh khiết, nhiều bổ
thơm ngào đã đến

Mỗi hộp 175 grammes 0 $ 15
« 405 « 0 24

FRÉXOR
8 Rue Mac-Mahon — Téléphone 283 — Saigon

TIỂU-THUYẾT CỦA ĐƯỚC-NHÀ NAM — N° 30

VIII

Đi hồm kia Hương chủ đến! nhà tôi là phải hơn chớ. Kiện tôi mà kiện vô lý như vậy thì đã thất kiện mà còn mang hại là khác, tôi nói cho cô biết.

Túy - Anh rồ ý độc phá Bát minh hạch rồi, chẳng con ngại gì nữa. Cô cười gằng mà đáp :

- Thưa quan lớn, ai thưa sao ư, chớ phần tôi, tôi dám nói quyết rằng tôi kiện thì đặng, vì đến bây giờ không có việc chi âm muội, gian giảo thẳng nổi công lý, và tung định đời nay là chỗ phân xử hẳn hòi, chiến nghĩ tiết quyết không phải là vô lý, tôi đâu có nguyên nhơn vụ kiện, nên dầu quan lớn có hàm dọa đến thế nào, tôi cũng không nao núng.

Bốc phủ Bát cười lạt rằng :

— Cô còn nhỏ, cô chưa biết cho lắm, cô hão thăng, cô ham ăn, ham nói, tôi không chấp, song tôi nói cho cô biết, cô không biết luật bằng tôi đâu !...

— Thưa quan lớn, tôi không có nói tôi thạo luật bằng quan lớn, nhưng mà luật thì luật, công lý thì công lý. Đã biết công lý có nhiều khi bị khuất lấp, luật không soi đến, và thế thường là *nhược bất thắng cường* mặc dầu, ấy là việc thiệt tế ở đời. Còn trong cầu của quan lớn dương bao cãi bây giờ với tôi đây phải lấy lý mà nói với nhau, chớ không phải chốn nầy là chốn công-đường mình phân bua cho quan xét xử. Vậy ra lý mà nói thì không khác nhau lắm, nguyên nhơn vụ kiện, vậy là thất công vô ích, vì quan « lớn và « nhác » hương chủ Yên ngày đời và ương-âm mình cũng đã nhận đăng nào đặt lý đăng nào thất lý rồi. Ý tôi là vậy đó. Quan lớn cũng chẳng nên nói ép kẻ dưới quá; mỗi mỗi việc gì cũng kể chắc hết thảy kẻ niên thiếu đều không theo hằng người lão thành trên trước, thì có khi cũng sai lầm. . .

Quan quên ngài ngó ra sân, thở dài, coi bộ không muốn nghe Túy Anh nói nhiều. Ngài day về nói :

— Tôi cũng không muốn bàn cãi, phân bua gì với cô hết, vì dầu đặt lý hay không, 6 chủ nầy cũng không lích gì, đã chứng ra Tòa sẽ biết. Có chắc có đặng kiện, còn tôi thì tôi tưởng khác. Nhưng bây giờ không phải đến đây đặng tranh biện với cô, ý tôi sao thì tôi biết. Tôi nói xác cho cô nghe lời nầy...

Đó rồi ngài đem mấy cái « bồ minh » của ngài đã đưng đặng với cô, giọng nói ngài không phải ở ăn khiêm nhã như nói với hương-chủ, song mỗi câu mỗi gằng, cố hỏi rằng vai lắt đắt, cô lúc cười ai tế đầu khinh bỉ. Ngài cũng nói ngài thân thiện với quan Tòa, biện lý, ngài muốn đổi rằng thay đen không khó gì, ngài có thể làm cho vu kiện không thành mà còn làm hại cha con cô nữa là khác.

Hết hơi đưa hầm rồi ngài bỗ giọng thương tâm. Ngài nói ngài thấy chuyện « bất lập » không đặng làm nhọc lòng các quan, e sau có việc lớn không còn nhớ cây được; ngài thấy Túy-Anh còn nhỏ mà ăn nói khôn ngoan, tỏ ra người có học-thức, sau nầy ắt tương lai rỡ ràng, nên ngài không nỡ hủy phá sự nghiệp hương-chủ, sợ ngày sau thân cô phải vây bừa gió bụi, lội nghiệp lầm. Ngài nói : cô có học thức ắt cô biết chiêm - nghiệm việc vô nhà hếp cô biết ngài thuở nay bao giờ cũng không hợp lương với kẻ dưới tay, không quyết hơn thua với người không đủ sức đối đầu với mình; ngài muốn khỏi sanh sự, nhọc lòng, muốn cho Túy Anh biết rằng chẳng phải hết thảy người giàu sang đều bất nhơn thất đức, nên ngài sẵn lòng muốn giúp cho cô một số bạc để « khuyến khích, giục-đã người có học thức trên đường tấn hóa.

Túy Anh ngồi lòng tai nghe, không động dụng chút nào hết. Mấy lời của quan quản đường như nằm ngoài tai cô mà thôi chớ cô không đem vào lòng. Cô chỉ buồn thầm cô một đều là cha cô đi hầu quan quản bình-phước không cho cô hay, rồi lại dỗ cho ngài đem chuyện nầy bác ra nhem - thầm mà về nhà không nói chuyện với cô.

Bốc phủ Bát ngừng một chút ngó sắc diện Túy-Anh rồi đổi thuốc mà hút rồi tiếp :

— Lời tôi nói nầy giá là lời chơn thật. Hễ tôi hao vạ có thì chác. Tôi muốn tỏ ra bằng tôi, nên tôi đã làm sẵn tờ bẩm từ bẩi nại đem thố đây để cầu lý lên vào đây rồi Bổn thầy tôi đem vô Tòa, có khỏi nhọc sanh. Trong tờ, tôi đã kể rõ mọi điều gian kết của hai đang.

Ngài vừa nói vừa thò tay, lấy ra hai tờ tin cầu xét tắc, mở một tờ ra, trao cho Túy Anh. Cô đứng dậy tiếp lấy tờ ấy để cho bết trong ấy nói nương gì. Thình lình bỗ nghe lạc ngoài khua lenkeu ngoài ấy, tiếng xe kêu nghe như lạc ngựa xe nhau. Cô cầm tờ giấy bước ra cửa, dòm lên đường, quả thấy xe hơi chủ Yên đang giống Đông-Phú.

Còn nữa

HÃY GIẢI NHIỆT CHO CÁC TRẺ EM...

THỐI-NHIỆT ĐƠN

NHÀ THUỐC
THIÊN HOA ĐƯỜNG
CHOLON

uống vào liền thấy khỏi ngay,
trước sau không dầy 15 phút...

nài cho phải
nhãn hiệu « CON NAI »

Không thứ nào so sánh đặng

"MÉKONG"

COTAB

DISTRIBUTEUR

Chọn lựa sự thật với sự giả

CÓ BỊ BỊNH

đau trong ruột

NÊN NGỪA TRƯỚC

Bởi mấy tiện-nhân vật-thực của người ta nấu rồi rã bị bịnh là gì? Con người máu huyết suy kém làm cho cơn bao-tử (Da dầy) yếu sức vận-động, nên đồ ăn uống không tiêu được. Bởi đồ ăn ở trong ruột, mới sanh ra sên-lãi, hôn mê, sinh mệt đau bụng.

Đau bụng có nhiều chứng: Đau bụng sắt đau bụng máu, đau bụng hòn, đau bụng kiết đau bụng gò cục và đau bụng hơi.

Mấy chứng bịnh đau trong bao-tử, đau ruột vừa kể trên ai đã bị mau mau lo điều trị, nếu để lâu ngày nó mọc mục ở đa dầy hoặc thủng ruột thì rất nguy hiểm khó chữa! Bịnh mới phải ra muốn ngừa trước, xin hãy nài mua cho được một phương thuốc bổ gan trừ-phong nổi Bức-Trong Anoam là một thứ thuốc hồi đã đến bây giờ Annam mình nếu có lần thử thứ và xin nhìn số cái nhãn nếu sau mua nhầm của chúng tại tôi Saigon nếu trong it lần thì thấy giảm bịnh, đã có nhiều người dùng rồi rất công hiệu. Mua giá 0$60.

Mua nhiều do nơi nhà thuốc BỨC-THƠNG ANNAM, số 353, đường Cây-đai (gần đầu Cây-Mai) Cholon.

Để bán tại Nguyễn thị-Kính Saigon, Huỳnh-Trí, số 15 Ohier Pnompenh, Nghĩa-Trang Cầnthơ, nguyễn thành, Vĩnh Vĩnh long, Minh Nguyệt Phan Tô, Nhơn ta Lý công Quản Sơtrăng, Quảng Đức Yên, bàn đồ nổi-hóa, Bạchiêu.

Hỉ-tín

Tiếp được tin mừng ông bà Nguyễn-văn-Nự, Thông-phán sở Tạo-Tác Soctrang, định duyên cho lịnh ái mỹ danh Nguyễn-thị-Ba kêu cô Định, phối hiệp cùng M. Nguyễn-văn-Hóa, thông ngôn hữu thệ tại tòa án Saigon, thứ tố của ông và bà Nguyễn-nhựt-Vinh, cựu giáo viên, nghiệp chủ ở Bãi-xâu (Soctrang), tôi xin chúc mừng cho đôi bên thông-gia đều được đầu hiền rể thảo, cũng cặp trai tài gái sắc bền chặc keo sơn trăm năm bảo hiệp.

Lương cư-Cường

Chúng tôi được tin, ngày 22 Janvier 1934, ông bà Huỳnh-văn-Thơ nghiệp chủ ở Gò-vấp có định lễ tân hôn cho thứ nữ là M. Huỳnh văn-Bửu, cùng đồng sự của chúng tôi, sánh duyên cùng cô Phạm-thị-Thanh.

Nhân lễ nầy, chúng tôi xin có lời chúc mừng cùng ông bà và chúc cho bạn được duyên ưa tình đẹp tơ tóc bền dài.

Trang văn Khai

và tất cả anh em đồng sự ở Br. Fabrication de Machine ARSENAL.

Hội Lương-tế Điều-dưỡng Namkỳ

Kính chư quí bạn đồng-nghiệp trong sự điều-dưỡng đặng rõ. Nhơn bản trị sự năm 1933, đã nhứt định nhóm đại hội thường niên ngày 27 janvier 1934 đúng 8 giờ tối nơi nhà hội của U.S.H.I.C. tại Cholon đường Armand Rousseau số 330

Vậy đến ngày đó xin mời quí bạn tới nhóm cho đông đủ đặng xem sổ sách của hội, và ủng việc làm của hội trong năm 1933.

Thay mặt cho bản trị-sự

Trần văn-Hỷ

THE-THAO

Đoàn hướng đạo làm lễ truy điệu quan Toàn quyền

Sáng chúa nhựt rồi, tại sân Mayer đoàn Hướng-đạo có làm lễ truy điệu quan Toàn - quyền rất nghiêm nghị.

Mấy trận đấu vỏ Annam

Hôm tối thứ bảy, cũng như thường khi, tại võ-đài Mayer có mấy trận đấu võ Annam về cuộc tranh võ-địch hạng nhẹ cân.

Ngoài ra trận nầy Hồng-Tâm (họa trò) với Qui, là trận khiêu.

Buổi đấu võ nầy được kết-quả như ý và không có xảy ra những tiếng la ó tầm bậy. Hôm ấy, ông Hồi-đồng Hoài ở Bentre có hứa sẽ đem vài người họa trò lên chơi.

ĐÁ BANH

Chiều chúa nhựt rồi, tại sân vườn ông Thượng, có hai trận đá banh tranh giải Héraud.

Trận thứ nhứt, Victor s đấu với A.E.T Victoria thua 2 bàn gỡ lại một. Đội Victoria thắng hết.

Trận thứ nhì, Cercle thắng Jean Comte 2 bàn trọn Cercle thắng ở nửa giờ sau, là khi cầu thường của đội ấy bị đuổi ra hết hai anh.

Jean Comte tộ hết chỗ rồi.

P.S. Tập chí Niết-Bàn từ số 1 sắp sau có trừ bán nơi tiệm Nguyễn-thị Kính chợ mới Saigon, và Librairie Hiệp Thân 300 Rue Paul Blanchy Saigon.

Tòa soạn Niết Bàn dời chỗ

Kể từ ngày 24 Janvier, tòa soạn Niết-Bàn sẽ dời về số nhà 166 đường Legrand de la Ilirage Saigon (ngan gare xe điện Paul-Blanchy) thơ từ xin đề nơi địa chỉ mới nầy.

Ai sẽ thế ngôi của quan cố toàn-quyền Pasquier ?

(tiếp theo trương nhứt)

Vả lại ông bây giờ vốn là một người giàu có lớn, vậy chắc ông sẽ được tự do hành-động không lo ông phải bị những Ngân-hàng nọ tài chủ kia có thế lực ủng-hộ và lôi kéo ông đặng. Hiện giờ đại khái dư-luận phỏng đoán cho cảo ông trên đây đều có phần được chiêm ghi thủ-hiểu xử nầy.

Nhưng qua cũng đều là lời phỏng đoán cả, chớ quyền bổ-dụng ông nào là tự ý Thượng-quốc quyết định, chớ mình làm sao rõ nổi chăng. Có người nói đều sao mặc lòng trong mấy ông có tên ở trên tất phải có một ông qua lãnh chức Toàn - quyền Đông dương ta chớ không trật.

K. T.

Vẽ tin người kể vì ông

Pasquier

Paris, — Báo « Le Matin » đăng tin nói có lễ ông Carde, toàn-quyền xứ Algérie, sẽ bổ qua Đông-dương. Còn ghế toàn-quyền Algérie thì có ông Renard quận-trưởng quận Seine qua thế.

Báo ấy lại nói có lễ quan thượng thơ thuộc địa Lamoureux tính nguyện ứng-cử qua trấn-nhậm Đông-dương.

LỄ QUỐC TANG QUAN TOÀN QUYỀN

PASQUIER

Ở PARIS

Paris, 21 Janvier. — Sáng hôm 20, lối 8 giờ, bà con thân-quyến những người bị nạn *Emeraude* đã hồi lại tại trường Võ-Bị để khóc biệt thân nhơn bất hạnh của mình.

Các quan tài đều có phủ một lá cờ tam tài lên trên.

Đức Hồng-y Verdier làm lễ theo phép nhà thờ. Rồi thì động quan trước mặt các quan thượng Pierre Cot, Lamoureux và nhiều yếu-nhơn khác.

Đám tang từ trường Võ-bị đưa đi tới Grand Palais lối 10 giờ, có phường nhạc nhà binh đi sau.

Trong những người đi đưa đám, người ta thấy có bộ Tham-mưu Hàng-không, có Thủy-sự đô-thống Le Vinot thay mặt cho đức tổng-thống Lebrun, rồi tới các ông Chautemps, Jeanneney, Boulisson, Daladier, Bonnet, De Tessan, Varenne v.v.. và nhiều yếu-nhơn trong chánh-giới, quân giới, hàng-không-giới, kể ra không hết đặng.

Quan thượng-thơ Hàng - không Pierre Cot đọc bài điếu văn chung cả 10 người bị nạn và chiếc *Emeraude*. Ngài nói rằng cái nạn nầy là « sự-nghiệp của ngày mai » (*Cela est l'œuvre de demain*)

Tới quan thượng-thơ Thuộc-địa Lamoureux thì đọc bài điếu-văn tỏ riêng về công-nghiệp của quan Toàn-quyền Pasquier.

Hồi 11 giờ thì lễ quốc tang làm xong. Người ta rước quan tài đi mỗi nơi theo ý muốn của mỗi thân quyến: Linh cữu quan toàn quyền Pasquier thì rước về sở Office d'Indochine.

Lễ truy điệu ở Đông-dương

Sáng hôm 20, ở khắp các châu thành lớn nhỏ trong cõi Đông-dương, đều có làm lễ truy điệu quan Toàn quyền Pasquier rất là trân trọng.

Quốc-gia, xã-hội và cá-nhân

(Tiếp theo trương nhứt)

Lấy lịch-sử và sự kinh-nghiệm có chứng giải rằng từ đời nọ sang đời kia mấy cái công việc mà hiện giờ người ta cho là phần cốt-tử của quốc-gia, thì đều là những phần sự của hội hàng cá nhân xưa kia đã nắm lấy trong tay rồi sau mấy mới thuộc về quốc gia.

Xã hội là con vật mầm mại hay nhiu theo hoàn-cảnh mà đã ra những cơ quan cần yếu để tự nó tiến hoá và tự nó bảo thủ lấy mình. Bởi vậy Herbert Spencer có nói rằng cái hiến pháp nào hợp lẽ và thuận với nhiệm vụ nào làm trôn vẹn cho toàn thể xã hội, thì tự nhiên nó sẽ bền lộ ra ngay. Thuyết của ông số nhiều chỗ đúng với sự thật là lúc cho xã hội không bị quyền chuyên-chế á phách, bì cái gian máy bắt buộc (appareil de contrainte) gia mà người thường gọi là quốc-gia nó đè nén cả.

Có cái gì bọp lẽ tự nhiên cho bằng lẽ lấy sự giữ trật tự với cái quang niệm quốc gia mà hợp lại làm một danh từ chánh đáng.

Tôn kiêm duyệt bổ

Đời tranh ấp lúc loạn lạc, xã hội vì nhờ sự mầm mại mà chống nổi với sự hại đó. Đời đó người ta coi tên ăn cướp nào không đối gì, mà ngày thẳng mới rõ nhau xưng lại đều bản đặng nhờ nó bian vực dùm: sau trở nên bộ hạ của nó, thành ra có nhiều tên ăn cướp lại được người ta không coi như ăn cướp, phá hại làng xóm mà lại được bọ kinh trọng coi như ông hộ-phápp hiện - vực quyền lợi của bọ. Những đanh nhơn và cỡ thời Hi-lạp và phần nhiều về tích các cỡ thời khác đều là ăn cướp hết, mà ăn cướp phải phép, có lương tâm, có thành tín. Đến đời trung cổ tình cảnh chơ k ông đổi.

Mấy tay tiểu điền chủ thì kiếm chỗ sương dựa nơi mấy anh chúa nơ ở trong tính hạt có quyền thế, rồi tự bọ làm chư hầu hay là làm tôi đối cho mấy ảnh.

Ấy đời xưa quốc gia xã hội như thế. Đến kim thời những cảnh tổ chức ấy mới tiêu diệt đi. Vậy mà trong lầm xứ cựu điểm văn-minh, người ta cũng vẫn còn thấy bọ có những cái dấu tích về thuở sơ-khai, vì dụ như bên Anh gọi là « Co s ables » và ở miền tây châu Mỹ có cái tục kêu là « Lynch ». Ấy đều là những hủ tục đời xưa còn lại đó.

(sau tiếp)

Ai tín

Chúng tôi vừa được in sết đánh rằng M. Nguyễn văn Huệ, tổng sự hãng Socony, từ trần bối 1 giờ khuya bữa cuối nhựt 22 janvier nầy.

M. Huệ hưởng dương được 26 tuổi. M. Huệ là một người thanh-niên rất nam mỹ thể-tháo, không ai ngờ tử biệt cố, trần sớm như vầy.

Nhơn cái tin đau đớn nầy, chúng tôi xin chia buồn với tang gia và cầu cuộc cho linh hồn M. HUỆ siêu vui nơi Lạc-thổ.

Chúng tôi lấy làm đau đớn mà nay tin rằng nhà thể thao Michel Cang đã thất-lộc tại nhà ông ở nơi đường Messiges số 66 ngày thứ năm 18 Janvier vừa rồi.

Lễ tổng chung đã khởi hành hồi 5 giờ rưỡi chiều ngày thứ bảy 20 Janvier.

Chúng tôi xin thành-tâm cầu chúc cho hương hồn ông được sớm tiêu diêu nơi miền cực-lạc và xin chia buồn cùng tang quyến.

Đ. N. N.

THIỆT THAN HIỆU

DẦU TỪ-BI

Không thuốc nào bì

VIỄN ĐÔNG LẬP-BỒN

Hội nặc danh lập-bồn Langsa có vốn bốn triệu quan, Mới phê tư đã đồng rồi
Chính quyền chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp kiểm soát
Hội-quán tại Hànội đường Paul-Bert số 32
Giây thép nói số 892
Phòng Quản-lý Saigon đường Boulevard Charner No 68
Giây thép nói số 1099

Những số trúng kỳ thứ năm ngày 29 Décembre 1933

Xổ tại Hội quán Hanoi có ông LONG Administrateur của Hội, có mặt ông MARCEL COURT và KHỨC TÍCH dự cuộc xổ số ấy, hai ông nầy có mua Phiếu của Hội và quan thanh tra coi về hội Lập bồn miền Bắc kỳ và Trung-kỳ dự khán

Xổ số thứ nhứt -- Hồi vốn hội phần 5000$
Số 26963 chưa có người mua

Xổ số thứnhì — Hồi nguyên vốn 1000$

Số 0630
Số 0630 | 1 1 — Ông DIỆM-VAN HẬU tỉnh cảnh sát tại bét KHANH HOI — Vé nầy đóng được 5 kỳ, mỗi kỳ là 1 p. cộng là 5 p. lãnh liền — 200 $
Số 0630 | 1 2 — Ông BRIEUC PETRA giúp việc tại Lê-tây CHOLON — Vé nầy đóng được 5 kỳ, mỗi kỳ là 1 p. cộng là 5 p. lãnh liền. — 200.
Số 0630 | 1 3 — *Không đóng tiền tháng nên không đặng trúng.*
Số 0630 | 1 4 — Ông HA-THÚC-NGÔ ở đường Gialong tại TOURANE — Vé nầy đóng đặng 5 kỳ, mỗi kỳ là 1 p. cộng là 5 p. lãnh liền. — 200.
Số 0630 | 1 5 — Ông NGUYEN-VAN-THỜI thơ kỷ sở Bưu Điện CHOQUAN — Vé nầy được 5 kỳ, mỗi kỳ đóng là 1 p. cộng là 5 p. lãnh liền. — 200.

Số 3630
Số 3630 | 1 A — Ông LE VAN-TOI Giáo-viên ở Đồng THUDAUMOT — Vé nầy đóng được 4 kỳ, mỗi kỳ là 2p.50 cộng được 10 p. lãnh liền. — 500.
Số 3630 | 1 B — Ông CHU-VAN-MAU giúp việc T. P. ở KOMPNGTHOM — Vé nầy đóng được 4 kỳ, mỗi kỳ là 2 $ 50 cộng 10 p. được lãnh liền. — 500.

Xổ số — thứ ba Đặng miếng góp

Số 2549
Số 2549 | 1 1 — Ông MAI-VAN-BOI ở làng An-nhơn-tây tại GIADINH — Vé nầy đóng được 4 kỳ, mỗi kỳ là 4 p. cộng 4p., đổi liền 1 cái vé miếng góp là 200$ — 200$
Số 2549 | 1 2 — Ông NGUYEN QUAN THIEU giúp việc sở bưu xa tại HUE — Vé nầy đóng được 4 kỳ, mỗi kỳ là 1p. cộng là 4p., đổi liền 1 cái vé miếng góp là 200. — 200.
Số 2549 | 1 3 — Ông NGUYEN-VAN-ĐỐT tỉnh cảnh sát Sở Arrt SAIGON — Vé nầy đóng được 4 kỳ, mỗi kỳ là 1p. cộng là 4p. đổi liền 1 cái vé miếng góp là 200.
Số 2549 | 1 4 — Ông HUYNH-VAN-HAI giáo viên tại SAIGON — Vé nầy đóng được 4 kỳ, mỗi kỳ là 1p. cộng là 4p. đổi liền 1 cái vé miếng góp là 200.
Số 2549 | 1 5 — Bà NG. THI ĐAT 8 đường Faucault N° 18 tại SAIGON — Vé nầy đóng được 4 kỳ, mỗi kỳ là 1 p. cộng là 4p. đổi liền 1 cái vé miếng góp là. 200.

Số 5549
Số 5549 — Ông E. LE BRIS inspecteur primaire ở HUE — Ô nầy đã đóng tất mới lãn rồi được lãnh liền 1000p. và phụ thêm số tiền đã đã đóng tất (570p). Hết thảy là 1570.

Cuộc xổ kỳ tới đã nhằm ngày thứ ba 30 Janvier 1934 lúc 5 giờ 45 tại phòng Quảng lý đường Boulevard Charner N 68— Saigon

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

CÔNG-TY HỮU HẠN VỐN 250.000 ĐỒNG BẠC
Sáng lập năm 1927
Hội-quán : 54-56, đường Pellerin, Saigon
R. C. Saigon N° 61

Dây thép : CREDITANA-SAIGON
Dây thép nói : SAIGON 749

— Công-ty nhận tiền TIẾT-KIỆM của bá tánh, tiền gởi sanh lời 4 ly mỗi năm, sau tháng tính một lần và nhập vô vốn mà sanh lời nữa. Tiền nầy muốn rút ra chừng nào cũng được.

— Công-ty cho vay thế chưng về Quốc-trái Đông-Pháp, về Quốc-trái Crédit National và những về phiếu nào mà Chánh-phủ Pháp hay là Đông-Pháp phát hành hay là chịu bảo chứng. (*Về công chuyện khác, xin hỏi thăm bổn Hội*).

Bổn Hội có mua bên Pháp hộp Tiết-kiệm tốt đẹp bằng sắt mạ kẽm, để cho bá tánh mượn dùng. Xin quí vị hãy đến Hội quán hay là viết thơ mà hỏi cách thức mượn hộp Tiết-Kiệm ấy.

Tôn chỉ của bổn Hội : Làm vẻ vang cho xứ sở mình

BẢN TRỊ-SỰ DANH-DỰ VÀ CỐ-VẤN :
Chánh hội trưởng : Mr HUỲNH ĐÌNH KHIÊM, (nay nghỉ đã từ lộc).
Phó hội trưởng : Mr TRẦN TRỊNH TRẠCH, O. ✻ *Hội-đồng Hội-nghị-viện, Nghiệp-chủ, Bacliêu.*
(được bầu cử chiếu theo điều 24 trong điều lệ)
Hội viên : Dr BIAILLE DE LANGIBAUDIERE, *Xã-tây, Saigon.*
» Mr LÊ PHÁT AN Denis, *Nghiệp-chủ, Thủdầu.*
» Mr LƯU VĂN LANG, ✻, *Quan Kỹ-sư, Saigon.*
» Dr NGUYỄN VĂN THỊNH, *Saigon.*
» Dr TRẦN VĂN ĐÔN, *Saigon.*
» Mr TRẦN BÌNH TRỌNG, *Trạng-sư, Saigon.*
» Mr NGUYỄN THÀNH LIÊM, *Saigon.*

BẢN TRỊ-SỰ VÀ QUẢN-LÝ :
Chánh hội trưởng : Mr THƯƠNG TÍN VI, ✻, *Đốc-phủ-sứ Hàm, Chảudốc.*
Phó hội trưởng : Dr TRẦN NHƯ LÂN, *Hội-đồng quản-hạt, Saigon.*
Quản lý hành sự : Mr NGUYỄN TẤN VĂN, *nghiệp-chủ, Saigon.*
Hội viên : Mr BÙI QUANG CHIÊU, *Lương-Y bản-quốc, Cholon.*
» Mr NGUYỄN HỮU ĐỘ, *nghiệp-chủ, Gòcông.*
» Mr NGUYỄN VĂN LIÊN, *Báo-chí-sư, Saigon.*
» Mr J. B. NGUYỄN TRƯNG VINH, *nghiệp-chủ, Saigon.*
» Mr TRẦN VĂN LÂN Alexis, *Kỹ-sư, Saigon.*
Pháp định thông-dịch : Mr Paul LÊ VĂN GÔNG.

Imp. Thanh-Mậu 5 rue de Reims — Saigon

Le Gérant : Nguyễn-văn-Sâm

MAU